

PINK PEOPLE

1985
NO 4
JULI -
AUG

LOSSE
NO'S
EEN
PIEK

"PINK-PEOPLE"

tweemaandelijks uitgave door 't
N.V.I.H. - COC - VENLO.

Blad met informatie en meningen.

Abonnement: fl. 15,00 per jaar
(gironummer 5574187 t.n.v.
penningmens COC Venlo), onder
vermelding van: P.People.

Informatie over lidmaatschap
en/of abonnement, oftewel voor
het inzenden van reacties
en/of opgeven van advertenties:

N.V.I.H. COC VENLO
REDAKTIE PINK PEOPLE

POSTBUS 611
5900 AP VENLO.

REDAKTIE TEAM:

VERONIQUE NIËL

JOHN WIJNHOFEN

THIJS JASPERS

LAYOUT:

CLEMENS LANTMAN

TYPEWERK:

ED VAN POORTEN

inhoud

Info	3
Van de redactie	
Van achter de bestuurstafel	4
Aanmodderen	5
Swingavond Mannenkafé	8
Zelfdoding bij jongeren	9
Lesbische vrouwen en gezondheid	11
Vrouwen, vragen antwoorden	13
AIDS	15
Kruis 1	23
Kruis 2	24
Oplossing puzzel nr. 3	24
Geknipt	26
Fier?	29
SOA	30
VES	30
Puzzel nr. 4	31

OVER INGEZONDEN BRIEVEN...

Tot haar grote genoegen bespeurt de redactie van Pink-People bij de lezers en lezeressen een toenemende geneigdheid om via ingezonden brieven te reageren op de inhoud van dit blad. Gaarne blijven wij onze ruimte openstellen voor uw meningen. Wel verzoeken wij u rekening te houden met de onderstaande spelregels:

1. voor de inhoud van de ingekomen brieven/mededelingen zijn de auteurs zélf verantwoordelijk;
2. brieven worden niet geplaatst dan met vermelding van de naam van de opstelster/opsteller, tenzij uitdrukkelijk wordt verzocht deze naam -die dan wel bij de redactie bekend moet zijn- niet te openbaren;
3. de redactie behoudt zich het recht voor ter plaatsing aangeboden stukken in te korten;
4. Pink-People is het orgaan van de afdeling Venlo & omstreken van de N.V.I.H. - COC; de redactie heeft uiteraard een zekere onafhankelijkheid; ook kritiese geluiden ten opzichte van 't COC moeten gepubliceerd kunnen worden; desalniettemin voelt de redactie zich ten zeerste verbonden met de doelstelling van de COC-afdeling; de redactie voert haar werk dus uit in dienstbaarheid aan de homobevrijding... de strijd tegen homo-onderdrukking; DAARBIJ WIJST ZIJ ELKE VORM VAN DISKRIMINATIE AF. Ingezonden stukken met een diskriminatoir karakter -een lid van de Centruumpartij zou bijvoorbeeld op de gedachte kunnen komen ons periodiek te gebruiken voor verspreiding van zijn/haar mening- zullen derhalve geweerd worden. Komen dergelijke artikelen toch bij ons binnen, dan veroorloven wij ons daarmee te doen, wat ons passend voorkomt;
5. reacties op redactionele mededelingen/verhandelingen zullen worden beantwoord door dat lid van de redactie, dat een bericht heeft verzorgd;
6. uiteraard is de redactie bereid desgevraagd over het door haar gevoerde beleid verantwoording af te leggen:
  - in een vergadering van de afdeling Venlo & omstreken van het COC,
  - aan ingezonden-brieven-schrijvers/-sters in voorkomende individuele gevallen.

DE N.V.I.H. COC AFDELING VENLO bestaat uit een dagelijks bestuur en uit de werkgroepen soos, stand, voorlichting, Pink People, vrouwen, opvang en introductie, AIDS en de werkgroep feest.

De AFDELINGSRUIMTE bestaat uit de soos en het sekretariaat en is gelegen aan de Keullerstraat 1 in Venlo, eerste verdieping.

Openingstijden van de SOOS:
vrijdags van 20.00-23.00 uur.
zondags van 15.30-20.00 uur.

De WERKGROEPENRAAD, waarin alle werkgroepen vertegenwoordigd zijn, vergadert elke eerste donderdag van de maand om 19.30 uur, in de afdelingsruimte. Deze vergaderingen zijn voor IEDEREEN toegankelijk.

Post voor het COC Venlo kun je sturen aan:
Postbus 611
5900 AP Venlo

GIFTEN kun je kwijt op gironummer 5574187 t.n.v. penningmens COC Venlo

Telefoonnummers voor OPVANG EN INTRO
voor vrouwen: Anita 077-28781
voor mannen : Chris 077-22080

De N.V.I.H. COC STADSGROEP ROERMOND bestaat uit het dagelijks bestuur en de werkgroep opvang en introductie.

Telefoonnummers voor OPVANG EN INTRO
voor vrouwen: Gonny 04750-29362
voor mannen : Hub 04750-29257

ANDERE ADRESSEN EN TELEFOONNUMMERS

Stg. Alternatieve relatievorming
Lange Geer 44, 2611 PW Delft
tel.: 015-136631

Lesbiese moeders en meemoeders
Postbus 52, 1482 ZH De Rijp
tel.: 020-119687 (na 20.00 uur)

Ouders van homoseksuele jongeren
tel.: 04950-34090 (vragen naar Toos)

Geslachtsziektenbestrijding
tel.: 077-40404

Landelijke Steun- en Aktiegroep
Biseksualiteit afdeling Limburg
tel.: 077-49776

De Roze Week ligt achter ons, de (in Nederland overwegend grijze) zomer is al half voorbij, nu dit vierde nummer van Pink People bij eenieder in de bus glijdt. Ietwat ernstig van toon met af en toe hopelijk toch een vrolijke vakantienoot.

Zeer leeswaardige standpunten van het COC, waar men het niet mee eens hoeft te zijn, maar die een uitgangspunt kunnen vormen voor discussie en eigen meningsvorming.

Ook Noord-limburg gaat zich, na en naast andere afdelingen, in samenspraak met anderen uit bijv. de gezondheidszorg, bezighouden met AIDS: in dit nummer iets over het kader waarin dat zal plaatsvinden. Daarnaast nog meer leeswaardigs, geknipt, gevraagd en ongevraagd en zowaar ook nog door de redactieleden zelf geschreven.

Na Ber Janssen heeft ook Peter Verneken te kennen gegeven uit de vaste redaktiekern te willen verdwijnen: hij hoopt zich in de toekomst o.m. op het landelijk forum en met de AIDS problematiek bezig te gaan houden. Peter's stukjes en grotere artikelen kenmerkten zich door een heel apart taalgebruik, veelal tot enige wanhoop bij de typisten en correctoren, die echter zelden een fout in de wijdlopijge constructies konden ontdekken. Hopelijk doet Peter nog regelmatig verslag van zijn activiteiten, zodat we niet verstoken zijn van zijn proza!

Dit alles leidt me weer naar de altijd terugkerende oproep aan de lezer van P.P. om eens iets op papier te zetten of zelfs om eens nader kennis te maken met de redactie.

In de vorige Pink People heb je misschien tevergeefs gezocht naar deze rubriek. Helaas! Door gebrek aan tijd maar meer nog vanwege het feit dat een aantal zaken nog niet rijp waren om naar buiten gebracht te worden, kon deze tweemaandelijks column van het dagelijks bestuur geen doorgang vinden.

Maar dan nu alsnog:

Continuïteit van het COC Venlo: dit onderwerp prijkt al reeds enige maanden op de agenda van de werkoctenden en de werkgroepenraad. Wat is er aan de hand?

Jos Karis, onze penninggoochelaar, kan elk moment een baan krijgen en zal die hoogstwaarschijnlijk ook nemen. Die onzekerheid hangt als een soort zwaard van Damocles boven zijn hoofd en boven dat van het COC. Daarom zijn we - het dagelijks bestuur - op zoek gegaan naar een mogelijke opvolger en die hebben we gevonden in de persoon van Harrie Vaessen; of hij heeft ons gevonden, dat kan natuurlijk ook. Edward Gubbels is de tweede ons in de schoot gevallen engel; hij wil René Bardoel gaan opvolgen als eerste secretaris. René is, zoals eenieder wel weet, zijn geluk steeds meer aan het beproeven in de dansstudio's.

Dat betekent dus dat als alles goed gaat, straks in oktober op de komende ledenvergadering, twee nieuwe dagelijks bestuursleden geïnstalleerd zullen gaan worden. Mede via de werkoctenden worden de nieuwe kandidaten uitvoerig ingewerkt.

Als jullie straks zongebruind terug zijn van vakantie zal er weer gestart worden met een aantal activiteiten. Want wat staat op het program? In september komt er een themaavond over 'Homoseksualiteit & Agressie' en met name 'pot(t)enrammen'; er zal dan een brochure gepresenteerd worden welke gaat over po(t)enrammerij en politie, het doen van aangiften enzovoort. Ook in september zal verschijnen een ware 'Homo-nota', het thema homoseksualiteit en politiek dus. De nota is toegespitst op de lokale politiek, de gemeenteraad. Dat is belangrijk omdat in maart 1986 weer gemeenteraadsverkiezingen zijn en in die nota willen we aangeven wat er in de

Gemeente Venlo - maar ook in andere gemeentes - moet veranderen om te komen tot een homo-vriendelijk beleid en een beleid gericht op homo-emancipatie. Wat we in oktober willen gaan doen is een thema-avond over 'Homoseksualiteit en literatuur' houden. Misschien iets voor de literatuurluursvrienden en -vriendinnen in Venlo en omgeving.

Je ziet er zit dus nog genoeg 'schwung' in het COC Venlo.

Iets minder swingend is het volgende: we hebben een brief gekregen van Vormingscentrum Switch, onze verhuurder. Ze schrijven dat ze de huur willen gaan verhogen en wel zodanig dat wij eigenlijk die prijs niet kunnen betalen. Daarom bestaat de mogelijkheid dat we misschien nog zelfs op korte termijn uit het pand aan de Keullerstraat 1 moeten. Voor de Soos-activiteiten zouden we mogelijk uit kunnen wijken naar collectiefcafé 'de Splinter'. Zitten we natuurlijk nog met een secretariaatsruimte in onze magen. Maar niet te vroeg getreurd: we zijn er nog lang niet uit en advocaten zijn ook heel wijze mensen...

Weet je ergens een - goedkope - ruimte voor het onderbrengen van ons archief (misschien ook vergaderruimte?) dan horen wij dat natuurlijk erg graag. Tot een volgende keer!

aanmodderen

door: Jos Karis

PINK PRONKJEWAIL - GAYKAMP GRONINGEN

23/30-6-85

Hier volgt een verslag van mijn reis en verblijf tijdens de roze week in Groningen. Voor het eerst in de Nederlandse homogeschiedenis een tentenkamp in het stadspark van Groningen. De bedoeling was, dat de organisatie voorzieningen beschikbaar stelde en dat er iedere dag een thema besproken zou worden. Hoe dat verliep kun je nu lezen.

Maandag 24 juni.

Ik zal allereerst in Groningen terecht moeten komen. Omdat ik een beetje op mijn centen moet letten is het besluit gevallen om het liftend te proberen. Om half negen sta ik bij de afslag Eindhoven, op de weg naar Nijmegen met op mijn bordje Arnhem. Rond negenen krijg ik gezelschap. 'n Jongen met een rugzak, die heb ik dus ook. Hij moet ook naar Groningen, hij studeert daar en heeft nog niet van de roze week gehoord en heet Piet. Even een kleine voorlichting. Er stopt een auto en we kunnen beide mee. Rugzakken achterin, tent op mijn schoot, zittend bovenop konferentiemappen. We kunnen meerijden tot Arnhem.

In Arnhem moeten we ongeveer anderhalve kilometer lopen om bij de volgende liftplaats te komen. Deze is halverwege op een heuvel bij een bushalte. Om half elf staan we daar met het bordje Groningen. Het lukt niet zo, we worden zelfs kletsnat. Gebarentaal genoeg, de duim omlaag op en neer bewogen schijnt plaatselijk verkeer te betekenen. Wat de middelvinger omhoog betekent weet je zelf wel. En maar wachten. Juist als ik op wil geven stopt er een auto. Een vrij rare vent die ons voor f 2,50 mee wil nemen naar Apeldoorn. Hij rijdt ons op eigen risico, want hij heeft geen inzittendenverzekering. Eigenlijk moet je dergelijke liften laten schieten, maar we willen onderhand wel eens verder, het is al één uur. In het begin gaat het redelijk, vrij hard maar safe. Dan opeens rijdt hij een fietspad op met honderdveertig. Ogen dicht en verstand op nul. Weer terug op de autoweg moeten we er opeens uit. Hij moet de andere kant op.

Dus midden op de autosnelweg oversteken en terug lopen naar een minder gevaarlijk punt om verder te liften. Piet en ik gaan uit elkaar om het gevaar om opgepakt te worden door de politie te vermindern. Ik heb geluk, na even mijn duimpje omhoog stopt er al iemand. Ik kan mee tot Zwolle. Daar op de oprit verder liften naar Groningen. Er stopt een auto en wie zit daar in, Gerben Straatsma. Hij moet naar Heerenveen. Ik besluit toch te wachten op een lift direkt naar Groningen. Ondertussen is Piet ook in Zwolle aangekomen. Om half vier stopt er eindelijk een auto waar we met z'n drieën in kunnen. Een vertegenwoordiger in prothesen. Omdat die man nog een tijdje in Assen moet zijn, zet hij ons op de oprit bij Assen eruit.

Ondertussen komt er een enorme onweersbui op, maar het geluk is weer met ons. Binnen een minuut hebben we met z'n drieën weer een lift en nu echt tot in Groningen. Het is net op tijd want er breekt me toch een onheil los. Er is totaal niets meer te zien op de weg. Gelukkig zitten wij droog.

In Groningen kan ik het tentenkamp maar moeilijk bereiken, heel de stad staat blank, de riolering is omhoog gekomen. Het kamp ziet er ook desolaat uit. Enkele tentjes staan helemaal onder water en de grote manifestatietent is op verschillende plaatsen door het vele water ingescheurd. Gelukkig kan ik nog een hoog en enigszins droog plaatsje vinden en heb net tijd om mijn tent droog op te zetten. Daarna begint het weer te regenen. Er zijn nog maar een paar mensen, dus de kennismaking is nog makkelijk. De Roze Driehoek uit Eindhoven is goed vertegenwoordigd. Het eten wordt verzord door mensen van Rampenplan uit Sittard, een gaarkeuken die vaker op grote manifestaties zoals in Woensdrecht te zien is. Ze koken ontzettend goed.

De maandag in het tentenkamp staat in het teken van pedoseksualiteit. Omdat er nog niet veel mensen aanwezig zijn wordt er 's avonds alleen een film gedraaid. Een Zweedse kostschool en een vriendschap tussen een kostschooljongetje en het zoontje van de directeur. Beetje verouderd

kwa uiterlijk van de jongetjes, maar er is wel mooie natuur te zien. Om 24.00 uur naar bed, na enkele jonge jenever om 's nachts warm te blijven. Die nacht wordt ik enkele malen wakker van de slakken op mijn tent en van het kunstwerk Fabiola, met haar rammelende uitrusting. Zij is die avond aangekomen en slaapt met haar knechtje in de tent naast de mijne. Het blijkt later dat je met een kunstwerk ook nog gezellig kunt babbelen.

Dinsdag 25 juni.

Om negen uur sta ik toch maar op, het is me te koud om uit te slapen. Er blijken geen douches te zijn, alleen maar een kraantje op de toiletwagen. Dan maar zo goed en zo kwaad mogelijk wassen. Het zal van de week wel een keer zwembad worden. Voor het eerst ga ik Groningen in. Het is een heel mooie stad en er is net markt. Bekijks heb ik net zo veel als in Venlo, maar ik heb dan ook een mooie Mondriaan trui en mijn zebra skibroek aan. In een dameszaak is er uitverkoop van nethempjes. Er is ook een roze bij waar een driehoek in zit. Toch even passen en ja hoor, ik koop het.

Terug in het tentenkamp is het toch makkelijk dat ik iemand van het Rampenplan ken, nu hoef ik niet in mijn eigen tent te blijven, maar kan gezellig bij hen schuilen en meehelpen het eten klaar te maken. Na het eten is er een bijeenkomst van Gaykampgangers en organisatie om eventuele acties en dergelijke te bespreken. Deze dinsdag zou eigenlijk in het teken van militarisme staan, maar als gevolg van het weer en de magere opkomst komt er weinig van de grond. Op de vergadering komen verschillende aktiemogelijkheden aan de orde. Het binnendringen bij de keuringsraad van het leger, spuiten, picknikken op de grote markt. Er blijkt ook hier weinig animo te zijn. Na heftig heen en weer gepraat (ook het pausbezoek wordt aangehaald) wordt besloten woensdagmorgen om elf uur bij elkaar te komen om af te spreken hoe laat er naar de grote markt wordt gegaan.

Na de vergadering treden er een tweetal groepen op, Eton Crop, een Amsterdamse groep en Tempo di Mancina uit Eindhoven. Aangezien het in de tent een modderboel is en er niet veel mensen zijn, is de sfeer helemaal afwezig. Het is dan ook niet leuk.

Opeens loop ik Margriet ter Steege tegen het lijf. Zij was een van de potten die

in Venlo zijn geweest met het promotie-team. Zij vraagt of ik woensdag mee wil helpen bij het Roze Front. Er moet nog van alles geteld worden en de manifestatiekrant (8.000 exemplaren) moeten nog gevouwd worden. Omdat het weer er toch niet beter op wordt zeg ik maar ja. Daarna ga ik naar bed en op de harde klanken van Eton Crop slaap ik in.

Woensdag 26 juni.

Eindelijk kan ik uitslapen, het regent toch. Edoch de natuur roept, ik moet eruit. De modder komt je tegemoet, zodra je de tent opendoet. Binnen de tent hou ik het gelukkig droog, het is een ramp als je slaapzak nat wordt. Lekker brunchen omdat het zo laat is. Warm brood met komijnekaas, perenappelstroop, vlierbesenjam of zuivere bijenhoning, samen met Tanzania/Nigaragua koffie gezet in een omgebouwd koffieapparaat met een zeemleren filter. Heerlijk.

Met Margriet heb ik afgesproken om 12.30 uur op het "Pandje", het gebouw van het Roze Front, aanwezig te zijn. In het "Pandje" is net een vergadering aan de gang. Er zijn een paar bekenden van het Promotieteam. Zo'n organisatie kost toch veel tijd en menskracht, veel van de aanwezigen zijn dan ook zichtbaar vermoeid. Samen met Margriet fiets ik naar Vinkhuizen, een buitenwijk van Groningen. Daar woont Jan van Stralen, de ontwerper van het logo, al die driehoeken door elkaar. Bij hem liggen alle produkten die op de Roze Zaterdag verkocht worden. Deze variëren van een opener in de vorm van een bierdop, speelkaarten, T-shirts, rugzakjes tot affiches. De rugzakken moeten een voor een bekeken worden op eventuele misdrukken. Daarna affiches tellen. Het is wel gezellig met z'n drieën. Tegen zessen eten we makaroni en praten wat. Na het eten is het manikranten vouwen. Samen met Sandro, die er later bijkomt, zijn we daar tot half 5 's morgens mee bezig. Jan heeft in die tijd de Potten- en Flickerzegel gedrukt. Ondergrond geel, roze mammen en vrouwen tekens. Het is de bedoeling dat homo's deze zegel aan winkeliers gaan aanbieden om voor het raam te hangen. Weigeren ze dat dan gaat men weg, maar komen er nieuwe mensen om opnieuw de zegel aan te bieden.

Met tussenpozen van bier en kletsen komen we de tijd door.

Nadat we klaar zijn nog even lekker na-

kletsen onder het genot van enkele beerenburgers. Zo kan het gebeuren dat je pas om zeven uur in je bed ligt. Ik kan gelukkig blijven pitten, want om nu nog ongeveer een uur te lopen naar de kamping, dat kan ik niet meer. We worden nog getrakteerd op een hele mooie zonsopgang, die echter niet mag baten. Overdag regent en onweert het weer. Het is wel weer even wennen om droog en in een bed te slapen.

Donderdag 27 juni.

Ik ben om twee uur op het tentenkamp. Daar is het nu nog sappiger. Ik moet bijna met een roeiboot naar mijn tent. De vorige avond was er de "nacht van de perversie". Daarbij trad "Konrad" met zijn "Eine Toiletterevue" op. Die moet leuk zijn geweest. De sfeer in het tentenkamp wordt beter, het wordt drukker en 's avonds wordt er een kampvuur gemaakt. er treden driegroepen op, met punkmuziek. De gevolgen van de voorafgaande dag en nacht zijn echter nog goed bij mij te merken dus lig ik al om elf uur in bed.

Vrijdag 28 juni.

Het feest in de ijshal hangt aan een zijden draadje. Er is heel groot op de hal in fluorizerend oranje geschreven "Potten en Flikkers de zomer in". De eigenaar van de hal wil dat eraf, anders gaat het feest niet door. Het resultaat daarvan is dat er nog meer leuzen opkomen. Er komt schot in de organisatie. In de tent wordt een houten vloer gelegd, dat ziet er meteen heel anders uit. Er is een brug gelegd tussen de Martinihal en het tentenkamp. Deze is echter alleen met een roeiboot te bereiken.

's Middags bel ik naar Amsterdam. Een paar kennissen van me willen de Roze Zaterdag meemaken. Een van hen, Evert, komt oorspronkelijk uit Groningen. Zijn ouders hebben in Armen, een klein gehucht in de buurt, een vakantiehuisje. Ik dus even regelen dat ik het tentenkamp voor een tijdje de rug kan toekeren. Dit is eigenlijk in strijd met de kampeergeest, maar na zo'n tijd modder en regen en viezigheid verlang je wel eens naar een warm bed en een dak boven je hoofd en leuk gezelschap. Waar ik vooral naar uitkijk is het douchen. Met Evert spreek ik af dat hij mij tussen tien en elf komt halen. Ik ga nog even de stad in. Groningen is heel mooi, veel mooie kerken en ook grachten met pakhuizen die verbouwd zijn tot studentenflats.

Na het avondeten wordt het gezellig druk op het kampeerterrein. Er wordt een groot vuur gebouwd en daar komen veel mensen op af, gezellig babbelen. Opeens zie ik Véronique en José. Dat is best wel vreemd om opeens bekende gezichten te zien. Jammer is het, dat het nu gezellig wordt nu ik weg ga. Mijn tent laat ik staan. Daar is Evert, ze zijn met twee auto's uit Amsterdam vertrokken, 5 mensen. Wil uit Utrecht, Nico uit Tilburg en Evert, Kees en Wessel uit Amsterdam. In het vakantiehuisje nog even heerlijk naborrelen na een uitgebreide poedelbeurt in de douche. dan is het zo half drie. De omschakeling is wel groot. Een week op jezelf zitten, veel wandelen en nu met 5 mensen in een kleine ruimte en vrij druk bezig zijn.

Zaterdag 29 juni.

De Roze Zaterdag. Ik heb toch de hele week naar deze dag uit zitten kijken. We vertrekken met jolijt in het begin van de middag. In Groningen zie je 'ze' inderdaad al overal. Met roze driehoek op of zonder, een oogopslag zegt ook al veel. De sfeer is lekker ontspannen. Wandelend door het heterovolkje. Op verschillende podiums in de stad is er wat te doen. Wij komen op de Walburgstraat verzeild in een mode-show. Mannen die vrouwenkleren dragen, 'man'nequins. Er zijn hele mooie creaties bij. Door de regen worden we gedwongen om even te schuilen in een kroeg. En overal waar je komt, kom je Fabiola tegen, gekleed in een dekbedovertrek met schuine zwarte strepen en twee verschillend gekleurde naaldhakken. Op de infomarkt bij de Martinitoren is veel te zien, zoals gewoonlijk, veel mensen en veel informatie. Om zes uur is er het gezamenlijk moment op de grote markt bij de Martinitoren. Iedereen kan een ballon kopen en op een roze driehoek een wens of kreet zetten. Er wordt een ontzettend lange wimpel van de Martinitoren gestreken met allemaal driehoeken. Dan gaan de ballonnen de lucht in. Wat een gezicht. De sfeer is wel anders dan op de voorafgaande Roze Zaterdag. Heel ontspannen door het winkelend publiek zie je pot en flikker. Hier en daar zijn er mensen actief met het een en ander. De eetgelegenheden rondom de markt krijgen nu een invasie te verwerken. Iedereen schijnt honger te hebben. Na onze pizza keren wij even naar Armen terug om even uit te rusten en om koffie te drinken. Ik merk dat ik onrustig ben en dat ik nar het feest toe wil, ik wil niets missen.

De anderen willen echter nog even de benen strekken, Jos moet zijn geduld nog maar even bewaren. dan gaan we eindelijk op weg naar de afsluiting van een leuke week kamperen.

Er zijn enkele problemen om een parkeerplaats te vinden. Dan moet ik me nog even omkleden, mijn modderkleden uit en verruilen voor diskokleding. De ijshal blijkt onnoemelijk groot te zijn, er zijn wel al veel mensen aanwezig.

Bij een trap gearriveerd komen we Harrij Gubbels tegen. Die is blij dat hij ons ziet, er is verder niemand uit Venlo aanwezig.

De groep die op dat moment bezig is, Toiletti en Twins, kan ons niet boeien. We gaan dus maar bij het flikkerfeest in de grote tent kijken. Overal kom ik bekende van het tentenkamp tegen. In de tent is disko en vrij goeie ook nog. Met Kees dus maar eens een paar danspassen repeteren. Als we weer terug zijn in de ijshal gaan we op de tribune mensen kijken.

Als de Rick Nolovband begint, dan kan ik me niet meer bedwingen en ga alleen de dansvloer op. Tot vier uur 's morgens blijf ik aan de gang met die opzweepende muziek. Ondertussen zijn de anderen ook naar de vloer gekomen. In het begin van de avond had ik nog last van vermoeidheidsverschijnselen, maar nu ben ik daar overheen. Ik zou zo nog wel uren door kunnen gaan. Tegen vijven besluit ik dat het welletjes is geweest en ga mijn tent afbreken, het is inmiddels al licht geworden. Tevreden sluit ik mij bij de anderen aan. In Annen nog even naborrelen en dan slapen.

Ik heb besloten om met de groep mee terug te rijden naar Amsterdam. Het is namelijk nogal moeilijk om uit Groningen weg te liften. Er is wel een officiële liftplaats, maar die is altijd poepvol. Voor het eerst in mijn leven rijd ik over de afsluitdijk. Nederland is toch de moeite van het bekijken waard.

Maandagmorgen sta ik al vroeg met mijn bordje "Venlo" aan de autosnelweg in Amsterdam. Ik wordt eerst nog eens weggejaagd door gemotoriseerde politieknullen. Ik moet dus ergens anders gaan staan. Dat zal mijn geluk wel geweest zijn, want een kwartiertje later zit ik in een auto die mij in Venlo voor de deur afzet, met de mogelijkheid om vaker mee te reizen naar Amsterdam.

Al met al is deze trip niet tegengevallen. Wel veel water, maar kamperen met flikkers en potten weegt daar best tegen op.

Hopelijk organiseren ze het volgend jaar weer zoiets. Als ik de kans krijg, ben ik daar ook weer aanwezig.

SWINGAVOND IN VENLOOS MANNENKAFEE

Het alweer vierde seizoen van het Venloos Mannenkafee wordt op 9 september aanstaande geopend met een swingavond die toegankelijk is voor mannen én vrouwen. Disc-jockey is Ton Kurstjens, die enkele jaren als disc-jockey bij het OOC heeft "gedraaid".

Omstreeks 22.00 uur worden er gedichten voorgedragen door Herman Verwey en Ton Kurstjens.

Herman Verwey valt onder de gemeenplaats "kleinkunstenaar", maar deze benaming doet schromelijk tekort aan zijn veelzijdigheid: ca baretier met diverse optredens achter de rug, schilder en dichter... In die laatste hoedanigheid zijn ook twee bundeltjes van hem verschenen, getiteld: "Licht bewogen" en "Luisteren in het donker".

Ton Kurstjens geniet voornamelijk bekendheid als één helft van het komische duo "Het Elftal".

Verder staat hij regelmatig alleen op de planken, schrijft hij verhalen (o.a. voor het maandblad Keerzijde) en gedichten.

Dus, tot ziens op de eerste maandag van september.

MAANDAG 09 SEPTEMBER, 20.30 UUR
KOLLEKTIEF KAFEE "DE SPLINTER".

zelfdoding

door: Matthieu Joosten

ZELFDODING BIJ JONGEREN

"Jaap is een kalme, vriendelijke jongen die op een regenachtige middag bij de drogist binnenstapt en 120 Bayeraspirines koopt. Zijn besluit staat vast: 'Deze middag doe ik het.' Na het middageten gaat hij naar zijn kamer, gaat op het bed liggen en neemt zestig tabletten. De andere zestig legt hij op het nachtkastje klaar voor het geval dat het niet mocht lukken."

Zo begint de Utrechtse psychologe Ineke Kienhorst haar verhaal op de op 2 mei jongleden gehouden thema-middag 'Zelfdoding bij jongeren' van de Kinder- en Jeugdtelefoon.

Als we praten over suïcidaal gedrag denken we vaak automatisch aan volwassenen, aan oudere mensen. Terecht, gezien het feit dat vooral meer oudere dan jongere mensen door middel van suicide om het leven komen. Echter de laatste jaren geven de statistieken een forse stijging van het aantal suicides in de jongeren leeftijdsgroepen aan, een stijging die niet opgaat voor personen boven de 50 jaar. Vervolgens blijkt dat suicide in de leeftijdsgroep 15-29 jaar de derde doodsoorzaak vormt en het aantal personen van die leeftijd, die worden opgenomen in algemene ziekenhuizen wegens een suïcidepoging in het laatste decennium meer dan verdubbeld is. De schatting is, dat er per jaar 8 à 10.000 suïcidepogingen van personen onder de 30 jaar in ons land plaatsvinden.

Reden genoeg om suïcidaal gedrag ook een jongerenverschijnsel te noemen.

Hoe komen jongeren tot dit gedrag?

Deze vraag is niet eenvoudig te beantwoorden. Vaak lijkt een complex geheel van factoren te leiden tot dit gedrag. Hier volgen een aantal -vaak onderling samenhangende- factoren:

a. relationele problemen. Hierbij moet op de eerste plaats worden gedacht aan conflicten in de relatie met gezinsleden. Uit twee studies komt naar voren dat de meerderheid van de onderzochte jongeren problemen in de relatie met de ouders als belangrijkste motief voor hun suïcidepoging opgeven. Opvallend hierbij is dat meisjes dit vaker als motief aangeven als jongens.

Vervolgens noemen deze jongeren problemen in de relaties met vrienden of vriendinnen, of moeilijkheden in liefdesrelaties (liefdesverdriet). Tenslotte worden moeilijkheden in de relaties op school of op het werk genoemd.

Het zal duidelijk zijn, dat relatieproblemen tot eenzaamheid en isolement kunnen leiden, hetgeen steeds opnieuw in samenhang met suïcidaal gedrag wordt gevonden.

b. Persoonlijkheidsfactoren. Deze kunnen niet los worden gezien van ontwikkelingspsychologische aspecten. De adolescentiefase (het volwassen worden) wordt gekenmerkt door het ontwikkelen van een eigen (seksuele) identiteit, waar begrippen als zelfbeeld en eigenwaarde een belangrijke rol spelen. In verschillende studies bleek dat bijna 3/4 van de onderzochte jongeren die een poging hadden ondernomen problemen hebben met hun gevoel van eigenwaarde. Bijna 1/4 heeft problemen bij het vinden van een seksuele identiteit. Ook depressie wordt vaak in samenhang gevonden met suïcidaal gedrag.

c. Situationele factoren. Hierbij moet worden gedacht aan problemen die een jongere kan ondervinden door zijn of haar directe leefwereld. Allereerst zien we dan de problemen binnen het gezin. Steeds opnieuw meldt de literatuur dat suïcidale jongeren uit instabiele opvoedingssituaties komen. Van belang is hier vooral de kwaliteit van de ouders-kind relatie. Suïcidaal gedrag binnen de directe leefwereld kan werken als voorbeeldgedrag voor de jongere, waardoor deze aanleert zijn of haar problemen middels een suïcidepoging op te lossen. Er is ook een verband tussen seksueel misbruik en suïcidaal gedrag; incestueus contact en ongewenste zwangerschap worden soms direkt gevolgd door een suïcidepoging.

d. Sociale factoren. Een belangrijk aspect binnen dit gebied is de huidige situatie in Nederland waar voor een grote groep jongeren geldt dat er nauwelijks uitzicht wordt geboden op werk. In verschillende studies wordt suicide onder jongeren in verband gebracht met jeugdwerkloosheid. De gevonden relaties zijn inzichtelijk vanuit de optiek, dat men in de westerse cultuur grote waarde aan (betaald) werk hecht, waarmee status, eigenwaarde, nut hebben en zinvolheid zijn verweven. Jonge mensen, die nog bezig zijn een eigen identiteit te vormen, lijken specifiek kwetsbaar op dit gebied. Uitzichtloosheid en daaraan gekoppeld hopeloosheid kan het gevolg zijn. Deze ontwikkeling is daarom zo zorgwekkend omdat hopeloosheid, meer nog dan depressie, samenhangt met suicidaal gedrag.

Tot zover een deel van het verhaal van Ineke Kienhorst (de rest van haar verhaal gaat over hoe dreigende suicidaliteit bij jongeren te onderkennen is en hoe als hulpverlener in te grijpen, te interveniëren).

Met name voor ons, het COC, zijn factoren als seksuele identiteit en rolpatronen interessant - zonder overigens afbreuk aan andere genoemde factoren te willen doen. Een maatschappij, die ieder mens in een beklemmend en voorgeschreven hokje duwt, achter een schamele façade plaatst waar zogenaamde zekerheid omtrent jezelf aan ontleent moet worden, eendimensionele heteroseksualiteit tot norm verheft en het afvalproduct (homo's, pedo's en ga zo maar door) onder een muffig vloerkleedje veegt; als je dat en nog veel meer op een rijtje zet is de hier behandelde problematiek eigenlijk helemaal niet zo verwonderlijk. Hoeveel homoseksuele jongens en meisjes kunnen ongestoord en relatief vrij (hetero jongeren zitten natuurlijk ook vaak moeilijk met seksualiteit; niemand kan hier een hoge mate van vrijheid verkrijgen) voor hun homoseksualiteit uitkomen, op school, thuis, bij vrienden en vriendinnen? Hoeveel worden niet door idiote rolpatronen in een nauwelijks gewenste richting gestuurd.

Het punt van rolpatronen kwam naderhand, in de discussie, ook weer terug. Wat bleek namelijk? Ook suicidaal gedrag is onderhevig aan de werking van mannelijkheid en vrouw-vrouwelijkheid; terwijl meisjes vaker zelfdodingspogingen

ondernemen dan jongens, slagen jongens in het algemeen vaker. Meisjes, aldus Kienhorst, wordt aangeleerd minder agressief met zaken om te gaan dan jongens. Geslaagde suicides worden meer met harde methodes gedaan terwijl bij suicidepogingen meer medicamenten worden geslikt. Vrouwen gebruiken meer medicamenten dan mannen en de beschikbaarheid is dus groter. Ook is het voor een jongen geaccepteerder om agressie te uiten en ze hebben daartoe meer sublimatiemogelijkheden dan meiden.

Een ander punt, dat in de discussie naar voren kwam was de vraag óf jongeren niet oud en wijs genoeg zijn om een beslissing over hun eigen leven te nemen. Forumlid Monique van Lanen, als psychiater werkzaam in het Psychiatrisch Centrum Venray, vindt van niet. Haar argumentatie: er vinden tijdens de puberteit demate overweldigende ervaringen op allerlei terrein plaats, zoals de ontwikkeling op seksueel gebied, de groeispurt in het denken en losmakingsprocessen van thuis, dat het voor de jongere moeilijk is de zaken objectief te beschouwen en er afstand van te nemen. Een kind is vaak niet volgroeid en heeft dus niet het recht tot zelfdoding. Iemand uit de zaal oppert daarentegen: juist het feit, dat kinderen niet over hun eigen leven mogen beslissen, werkt suicidaal gedrag in de hand. Een ander forumlid, en Moniques collega, Pieter van der Heyden, schakelt vaak tegen de zin van de jongeren zelf de ouders in; zij worden bij de behandeling betrokken. Op de vraag in hoeverre hij dan nog de jongeren zelf serieus neemt antwoordt hij, dat tot ongeveer 16 jaar de ouders nu eenmaal een heel grote rol bij de ontwikkeling van het kind spelen. Je neemt een kind niet serieus als je dat ontkent. Om die reden stelt hij zich dan ook wel eens autoritair op. Een kind moet de mogelijkheid hebben om tegen iemand aan te kunnen trappen, om met iemand een conflict te hebben. Als je altijd maar de vriendelijke, begrijpende man speelt en alles wat zo'n kind doet accepteert, dan ontnem je het kind de kans om zijn of haar agressie te uiten, aldus van der Heyden.

Er wordt nog lang gediscussieerd, maar er blijven nog duidelijk vele geschilpunten liggen. De wetenschap en de hulpverlening zijn er in ieder geval nog lang niet uit.

De gezondheidszorg in Nederland bestaat uit een grote verzameling personen en instellingen. Het is de bedoeling dat iedereen naar behoefte een beroep kan doen op de gezondheidszorg.

Bij de meeste voorzieningen in de lichamelijke en psychosociale gezondheidszorg blijkt dat echter niet zo het geval te zijn. Ze werken vanuit de in onze samenleving overheersende norm en dat is er één van heteroseksuele mannen. Voor wensen en behoeften van andere groepen heeft men weinig oog.

STRIJD OP TWEE FRONTEN

Lesbische vrouwen komen vaak onbegrip tegen of voelen zich onderdrukt wanneer ze in contact komen met de gezondheidszorg. Zowel hun vrouw-zijn als hun seksuele voorkeur botst met de leefwereld van degenen aan wie ze hulp vragen.

Werkers in de gezondheidszorg worden beïnvloed door maatschappelijke vooroordelen, maar ook door hun opleiding. Homoseksualiteit is daarin lang als "afwijking" bestempeld. Gelukkig zijn veel hulpverleners daar inmiddels wat van teruggekomen. Echt van harte lijkt dat niet te gaan: er is voor homoseksualiteit nog geen plaats ingeruimd als volwaardig seksueel alternatief, de cliënt moet nu "geholpen worden bij de acceptatie". Hoe die hulp het beste gegeven kan worden en welke (maatschappelijke) hindernissen daarbij genomen moeten worden weet men niet en is ook niet in de theorieboeken terug te vinden. Over specifieke vragen van homoseksuele mannen en vrouwen aan de gezondheidszorg hebben de hulpverleners meestal niets geleerd.

Een ander struikelblok is het feit dat seksuele gevoelens van vrouwen - en dus ook tussen vrouwen - in onze samenleving worden ontkend. En wanneer lesbisch zijn genegeerd wordt is het niet verbaasd dat hulpverleners helemaal niets weten van de verschillende lesbische levensstijlen.

SPECIFIEKE PUNTEN

Vooroordelen, verouderde theoriën en gebrek aan kennis over lesbische levensstijlen hebben enorme invloed op de gezondheidszorg. Welke punten zijn nu specifiek belangrijk voor lesbische vrouwen?

Lichamelijke gezondheidszorg

* Elke vrouw moet zelf kunnen bepalen of en hoe ze een kind wil krijgen. Lesbische vrouwen hebben recht op alle beschikbare hulp en informatie daarbij. Kunstmatige inseminatie hoort in het ziekenfondspakket!

* Seksueel geweld tegen lesbische vrouwen komt wel degelijk voor, maar blijft onzichtbaar. Het COC wil dat aangiften van lesbische vrouwen serieus worden genomen, dat er goede hulp wordt geboden en dat er meer onderzoek komt naar het voorkomen en de achtergronden van seksueel geweld tegen lesbische vrouwen.

* Door het ontkennen van lesbische seksualiteit is er vrijwel niets bekend over seksueel overdraagbare aandoeningen bij lesbische vrouwen. Ook hier moet dringend onderzoek naar worden gedaan. Over vrouwen en AIDS is ook nog veel te weinig bekend.

* Vrouwen die geen kinderen hebben gekregen lopen meer risico om borstkanker te krijgen. Lesbische vrouwen kunnen wat dit betreft als risikogroep worden aangemerkt. De overheid zou dit via haar voorlichtingscampagnes meer moeten benadrukken.

* Een goede vertrouwensrelatie tussen huisarts en patiënt is heel belangrijk, maar veel huisartsen staan niet zo positief tegenover lesbische vrouwen. Op dit moment kan het ziekenfonds nog veel invloed uitoefenen op de huisartsenkeuze van daar verzekerde patiënten. Het COC vindt dat dit moet veranderen.

* Ook in ziekenhuizen geldt de gezinsnorm. Bezoekersregelingen zijn niet ingesteld op mensen met meerdere relaties, belangrijke informatie over de toestand van de patiënt gaat vaak automatisch naar de familie. Als iemand zó ziek is, dat bepaalde beslissingen niet meer zelf genomen kunnen worden, krijgt de familie de beslissingsbevoegdheid. Het COC wil, dat iedere patiënt het recht krijgt om zèlf aan te wijzen wie die machtiging krijgt en wie eventueel het eerste toegang krijgt tot het sterfbed.

Psychosociale gezondheidszorg

* Iedereen die wil praten over bepaalde problemen of daar (bijvoorbeeld door middel van therapie) aan wil werken heeft een hulpverlener nodig die onbevooroordeeld en begrijpend is. Het laatste waar een lesbische hulpvraagster behoefte aan heeft is iemand die alle problemen aan haar lesbies-zijn toeschrijft of haar lesbies-zijn totaal negeert.

* Ook als vrouwen hun lesbies-zijn al lang geaccepteerd hebben moeten ze continu energie steken in het vechten tegen maatschappelijke vooroordelen. Dit kan een ekstra stress-faktor in hun leven zijn. Dit moet door de traditionele hulpverlening erkend worden, zonder dat het overmatig geproblematiseerd wordt.

* Er is de laatste jaren veel geschreven over de invloed van rolpatronen op de manier waarop vrouwen funktioneren en relaties aangaan. Die analyses draaien echter om man-vrouw relaties. Hoe een rolbevestigende, heteroseksuele opvoeding inwerkt op het vormgeven aan een lesbische levensstijl en op relaties tussen vrouwen is niet bekend. Voor een goede hulpverlening aan lesbische vrouwen is een onderzoek hiernaar hard nodig.

CATEGORALE VOORZIENINGEN

Veel lesbische vrouwen hebben geen zin meer om hulp te vragen aan iemand die stilzwijgend verwacht dat ze heteroseksueel zijn en niet begrijpt wat lesbies-zijn betekent. Ze zouden het liefst een lesbische hulpverleenster willen. Ze kiezen dan voor zogenaamde "catorale" hulp. Catorale instellingen werken vanuit een lesbische leefwereld.

Bovendien kunnen ze een belangrijke rol spelen bij de ontwikkeling van specifieke theoriën en methoden ten aanzien van hulpverlening aan lesbische vrouwen.

Jammer genoeg kunnen lang niet alle vrouwen, die dat willen gebruik maken van catorale voorzieningen: er zijn maar weinig instellingen en vrijwel alleen in de Randstad. Ook geldt (het wordt niet vergoed door het ziekenfonds) kan een belemmerende factor zijn.

Catorale hulp is goed, maar mag voor de traditionele zorg nooit een excuus zijn om niet aan hun tekortkomingen te werken.

Lesbise vrouwen hebben recht op een goede gezondheidszorg. Het COC strijdt daarvoor.

In het Lesbies Informatieboekje vind je adressen van catorale instellingen. Het boekje kun je kopen op de COC-afdelingen in je omgeving en bij veel vrouwenboekwinkels. Je kunt het ook schriftelijk bestellen bij het COC-Magazijn, Rozenstraat 8, 1016 NX in Amsterdam.

vrouwen~vragen~antwoorden

VROUWEN-DISCUSSIEDAG

Waarschijnlijk dit jaar nog wordt de zedelijkheidswetgeving veranderd. Dat wil zeggen dat de artikelen 242 t/m 249 van het Wetboek van Strafrecht worden gewijzigd.

In februari 1984 hebben het COC en de NVSH hierover samen een commentaar uitgebracht (Zeden en Straffen, te koop bij het COC-Magazijn).

Tot nu toe zijn er bijna alleen mannen betrokken geweest bij de standpuntbepaling hierover. Omdat het heel belangrijk is om te weten hoe vrouwen denken over de onderwerpen van de wetswijziging, organiseert de Bestuurscommissie Wetgeving (i.s.m. de Bestuurscommissie Vrouwenzaken) op zaterdag 19 oktober 1985 een vrouwen-discussiedag.

De onderwerpen, die zij aan de orde willen stellen, zijn:

- verkrachting/aanranding
- incest
- pedofilie
- ongewenste intimiteiten
- seksuele kindermishandeling
- seksualiteit binnen afhankelijke relaties (zoals werk, inrichting, arts, etc.)

In verband met de voorbereidingen en de invulling van de discussiedag willen ze graag een beetje zicht krijgen op hoeveel belangstelling ervoor bestaat. Wil je komen dan kun je je tot 1 september opgeven. Op het COC secretariaat in Venlo ligt een formulier dat je kunt kopiëren, invullen en opsturen. Je kunt je ook telefonisch opgeven.

Ook als je vragen hebt, kun je één van onderstaande personen opbellen.

Bestuurscommissie Wetgeving:

Ingrid van den Oever

070-647534

Francis Carelsen

010-214180

Bestuurscommissie Vrouwenzaken:

Lucia van Westerlaak

020-226295 (COC-Verenigingskantoor)

LESBISCH
INFORMATIE

BOEKJE

'85/'86

Danstenten, drukkerijen, gezondheidscentra, homostudies, tijdschriften, uitgeverijen, lesbische archieven, klussencollectieven.....

Er is zoveel voor lesbische vrouwen, maar je moet het wel weten te vinden. Waar kan ik lekker uitgaan in Utrecht? Op welke frekwentie zendt de vrouwenradio uit?

Is de vrouwenboekwinkel vanavond ook open?

Hoe vind ik een goede groep voor een optreden?

Een heleboel potten zullen zich dit soort dingen wel eens afvragen. Daarom hebben we dit informatieboekje samengesteld: een handzaam, niet te duur overzicht van lesbisch Nederland. Natuurlijk is het niet volledig: er komen steeds weer nieuwe dingen bij, er verandert veel en er gaan jammer genoeg ook weer initiatieven ter ziele.

Vandaar dat het boekje elk jaar wordt bijgewerkt en aangevuld.

In 1983 kwam het eerste Lesbisch Informatieboekje uit.

Inmiddels is daarvan de derde geactualiseerde versie verschenen:

het lesbisch informatieboekje 1985/'86.

Het boekje is in het Nederlands verschenen, maar veel adressen kunnen ook nuttig zijn voor buitenlandse vrouwen (vooral die van de uitgaansgelegenheden). daarom hebben we de 15 rubriekstitels vertaald in het Engels, Frans, Duits.

Het lesbisch informatieboekje heeft al bewezen voor lesbische vrouwen en groepen een handig naslagwerkje te zijn.

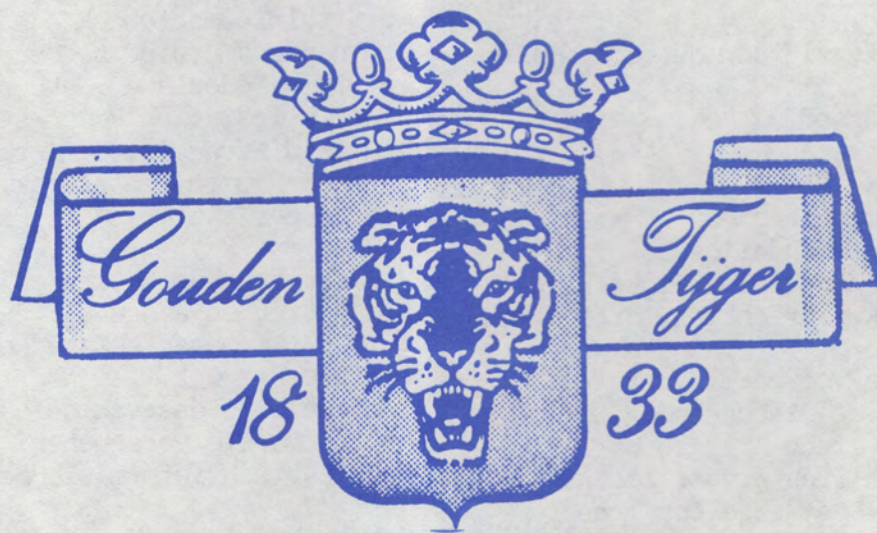
Het boekje is voor f 5,— verkrijgbaar bij COC-afdelingen en (vrouwen)boekhandels. Het is ook te bestellen: door overmaking van f 6,50 (incl. porto) op postgiro 386094 t.n.v. COC-magazijn, Rozenstraat 8, 1016 NX Amsterdam, o.v.v. Lesbisch Informatieboekje 1985/'86

d'r euver sprêke is zilver

d'r euver zwiege . . .

DE

Plannen voor het oprichten van een Aids-platform in Noord-Limburg.

1. De laatste paar jaren worden we, bijna met de regelmaat van de klok, via dag-, week- & maandbladen & middels radio- & televisie-uitzendingen gekonfronteerd met een, in het Westen, nieuwe ziekte: AIDS.

Wat is AIDS?*

De oorzaak van AIDS

Er wordt nu algemeen aangenomen dat AIDS wordt veroorzaakt door een virus. Dit virus is onder verschillende namen bekend, als LAV (Lymphadenopathy Associated Virus), of als HTLV-III (Human T-cell Lymphocytotropic Virus III). AIDS is daarom een infectieziekte.

Als je besmet raakt met het Virus zijn er een aantal mogelijkheden, zoals dat ook bij andere virusinfecties gebeurt:

- Je wordt niet ziek omdat het lichaam het binnengedrongen virus onschadelijk weet te maken.
  - Je wordt wel ziek, maar niet ernstig, waarbij na enige tijd mogelijk weer herstel optreedt.
  - Je wordt ernstig ziek en krijgt AIDS.
- Uit deze opsomming van mogelijkheden volgt dat besmetting met het virus niet automatisch betekent dat je AIDS krijgt.
- Het is nog onbekend wie na besmetting AIDS krijgt.
  - Ook is nog onbekend of daarbij nog andere factoren een rol spelen.

LAV/HTLV-III lijkt zich snel onder de risicogroepen voor AIDS te verspreiden. In New York en San Francisco zijn reeds veel homoseksuele mannen met het virus in aanraking geweest. Het aantal patiënten blijft dan ook snel stijgen.

* We nemen hier in zijn geheel over: de folder: "AIDS - Informatie 1985", van het Bureau Gezondheids Voorlichting en Opvoeding, Amsterdam

In Nederland gaat de verdubbeling per half jaar gewoon door!

Op dit ogenblik zijn 41 patiënten geregistreerd tegenover 21 in juni 1984 (telling 1 januari 1985)**

De gevolgen.

Hoewel we het virus dat AIDS veroorzaakt nu kennen, leidt dit op korte termijn niet tot de ontwikkeling van een geneeswijze voor AIDS. Ook een vaccin dat beschermt tegen AIDS, zal waarschijnlijk nog lang op zich laten wachten.

Wel is nader onderzoek mogelijk naar de wijze waarop het virus precies van de ene persoon naar de andere wordt overgedragen en naar de vraag of er nog andere factoren nodig zijn om na de besmetting met het virus AIDS te krijgen. Dit onderzoek kan misschien leiden tot nauwkeuriger richtlijnen, aan de hand waarvan je AIDS kan vermijden.

Wat op korte termijn merkbaar zal zijn is dat er bloedtesten beschikbaar komen die kunnen aantonen of iemand ooit in aanraking is geweest met het virus. Deze testen zullen door de Bloedbanken gebruikt gaan worden. Dat is van groot belang omdat daarmee besmet bloed kan worden opgespoord, zodat besmetting, bijvoorbeeld via bloedtransfusies, kan worden voorkomen. Omdat velen direct of indirect met de test in aanraking zullen komen is het van groot belang te weten wat een dergelijke test inhoudt.

De bloedtesten

Bij de testen wordt gekeken of zogenaamde antistoffen in het bloed aanwezig zijn. Deze antistoffen worden voor het lichaam gevormd als reactie op besmetting met het virus en blijven daarna voor langere tijd in het bloed aantoonbaar. Via de testen kan dus aangetoond worden of iemand ooit met het virus in aanraking is geweest.

Wat betekent het als antistoffen in het bloed gevonden worden:

- waarschijnlijk is dan ook het virus in

** april 1985: 52.

het lichaam aanwezig. Iemand met antistoffen is dus mogelijk besmettelijk voor anderen;

- hoeveel mensen met antistoffen uiteindelijk AIDS krijgen is nog niet duidelijk omdat er zoals gezegd, een aantal mogelijkheden zijn na besmetting.

Het hebben van antistoffen betekent dus lang niet altijd dat je AIDS krijgt.

De testen hebben dus maar een beperkt nut en zijn zeker niet geschikt om je te laten onderzoeken op AIDS.

Waarschijnlijk kunnen bij veel homoseksuele mannen antistoffen worden aangetoond. Dit betekent, dat de kans groot is dat je positief bent als je je laat testen.

Als je weet dat je positief bent, kan dat twee vervelende gevolgen hebben:

- de voortdurende angst AIDS te krijgen, omdat je blijkbaar al met het virus in aanraking bent geweest;
- mogelijk ben je verplicht bij keuringen op te geven dat je antistoffen hebt. Dit kan tot grote problemen leiden bij het afsluiten van ziektekostenverzekeringen, levensverzekeringen of hypotheek, en bij het vinden van een nieuwe baan.

Je laten testen heeft dan geen voordelen, alleen maar nadelen.

We raden je dan ook dringend aan, om goed bij jezelf te overwegen of de voordelen van deze test voor jou opwegen tegen de nadelen ervan.

Om besmetting met het virus te voorkomen is vooral een verandering in seksueel gedrag nodig;

om besmetting van anderen te voorkomen is precies dezelfde verandering in het seksueel gedrag noodzakelijk.

Een positieve of negatieve testuitslag maakt in dat opzicht dus geen enkel verschil.

Geen bloed geven

Het virus lijkt zich snel onder de verschillende risicogroepen te verspreiden. Dit betekent dat alle homoseksuele mannen met wisselende seksuele contacten op dit ogenblik het virus bij zich kunnen dragen en dus besmettelijk kunnen zijn voor anderen.

Daarom nogmaals een dringend beroep om je terug te trekken als bloeddonor.

De bloedbanken zullen binnenkort beginnen met de bloedtesten op antistoffen. Dus als je doorgaat met bloed geven, breng je niet alleen het leven van anderen in

Het geheim van de witte jas

"DE WACHTKAMER IS VOL
U KUNT BEGINNEN."

Tekening Stefan Verwey

gevaar, maar loop je bovendien het risico met een positieve testuitslag te worden geconfronteerd, met alle (bovenbeschreven) gevolgen van dien.
Het is dan ook in je eigen belang geen bloed meer te geven.

AIDS voorkomen

De enige mogelijkheid om AIDS te vermijden blijft: besmetting met het virus voorkomen, zowel bij jezelf als bij anderen.
Nog steeds gelden daarom de volgende adviezen:

- beperk het aantal wisselende seksuele partners; niet minder seks, maar wel met minder mensen;
- vermijd seksuele contacten waarbij het virus overgedragen kan worden.
Dit zijn:
  - anale contacten; dus zowel geneukt worden als zelf iemand neuken;
  - orale contacten; dus zowel gepijpt worden als zelf iemand pijpen;
  - kontlikken ("rimming");
- als je toch anaal contact wilt hebben, gebruik dan een condoom.

Het principe waarom het dus gaat bij besmetting met het virus is, dat besmet bloed van een ander kan binnendringen, of dat besmet sperma de bloedbaan van een ander kan infecteren. Dit principe geldt dus niet voor speeksel. Door zoenen bijvoorbeeld wordt de infectie niet overgebracht.

Meer informatie

Medische en algemene informatie over AIDS (vanaf 1 augustus 1985):
AIDS INFOLIJN maandag tot en met vrijdag van 15.00-21.00 uur
zaterdag van 9.00-12.00 uur
telefoon 020-244244

ALGEMENE INFORMATIE OVER AIDS:
- GG & GD Amsterdam: 020-5555407
- GG & GD Rotterdam: 010-633744
- SOA Stichting: 030-731434

WEEKENDPOLINKLINIEK VOOR HOMOSEKSUELE MANNEN:
vrijdagavond en zaterdagavond van 19.00-21.00 uur
zondagmiddag van 14.00-15.00 uur op adres Bachplein 12 te Amsterdam
telefonisch alleen op deze uren te bereiken onder nummer 020-798534.

Opgave voor de cursus homoseksualiteit en gezondheid bij de Stichting Aanvullende Dienstverlening (SAD)
Prins Hendriklaan 12, 1075 BB Amsterdam,
telefoon: 020-766741.

Opgave voor z.g. epidemiologisch onderzoek: bij de GG & GD Amsterdam,
telefoon 020-5555546.

Telefoon landelijk beleidscoördinatie AIDS: 020-5555204.

Informatie over psycho-sociale hulpverlening: Jhr. Schorerstichting, telefoon 020-246318
informatiesprekuren Jhr. Schorer Stichting: zaterdagmiddags van 16.00-19.00 uur, Nieuwendijk 17 te Amsterdam.

Informatie over voorlichtingsactiviteiten over AIDS: Buro GVO (Gezondheidsvoorlichting en -Opvoeding)
Prins Hendriklaan 12, 1075 BB Amsterdam,
telefoon 020-738754.

Informatie over homoseksualiteit (en AIDS): Ned. Vereniging tot Integratie van homoseksualiteit: COC, Rozenstraat 8, 1016 NX Amsterdam, telefoon 020-234596.

Basisgezondheidsdienst Noord-Limburg, telefoon: 077-40404.

2. De N.V.I.H.-COC & de Aidsproblematiek.*

Ondanks toch spektakulaire wetenschappelijke vorderingen blijft de oplossing van de Aids-krisis dus eerder nog vijf à tien, dan twee à drie jaren uit.
Het ontwikkelen van een medicijn tegen Aids zal veel moeite en dus tijd kosten, lastiger nog zijn dan het vinden van een vaccin; dit laat weinig hoop aan wie -thans- Aids oploopt.

De Aids-krisis heeft gevolgen voor zowel de maatschappelijke houding jegens homoseksualiteit als de subcultuur van mannelijke homo's. Enerzijds uit zich dat in bepaalde vormen van diskriminatie van homoseksuele mannen & vrouwen, anderzijds in waarneembare veranderingen in (seksuele) gedrag- en leefstijlen van homoseksuele mannen binnen hun sub-cultuur.

* Uit: een beleidsnotitie hieromtrent.

Het COC staat een beleid voor, ten gevolge waarvan zo adequaat mogelijk het hoofd wordt geboden aan de directe gevolgen van Aids voor homo-mannen & bovendien aan de eventuele maatschappelijke/subkulturele implicaties van de crisis voor homo's. Op landelijk nivo funktioneert daartoe de Bestuurskommissie Aids; lokale/regionale COC-afdelingen worden op dit moment gestimuleerd een eigen Aids-beleid te vormen in het verlengde van het landelijke beleid.

Meer konkreet richt het COC-beleid inzake Aids zich op de volgende aspecten:

2.1 samenwerking met andere homo-organisaties en voorts met bijvoorbeeld GG & GD's, sociaal verpleegkundigen, instellingen voor Gezondheidsvoorlichting en -opvoeding en bloedbanken.

Invalshoek voor de COC-participatie in deze samenwerkingsverbanden is: de belangenbehartiging voor homoseksuelen.

2.2 informatie en preventie: zolang een medische oplossing in de vorm van een vaccin niet voorhanden is, zal, ter voorkoming van de verdere verspreiding van Aids, preventie gepropageerd moeten worden; voor de risikogroep homoseksuele mannen (Aids wordt door het COC niet beschouwd als een "homo-ziekte" en dit is terecht) betekent zulks (seksuele) gedragsaanpassingen en wijzigingen die verhinderen, dat het oorzakelijk Aids virus (LAV/HTLV III) zich verder verspreidt.

2.3 hulpverlening: 't beleid van 't COC met betrekking tot de medische hulpverlening beperkt zich tot:

- 't registreren en doorspelen van klachten die op dit terrein wellicht bij de verenigingen worden gedeponeerd,
- 't in algemene zin reageren op het medische hulpverleningsbeleid, in zoverre de vereniging meent, dat te weinig rekening wordt gehouden met de specifieke belangen van homoseksuele patiënten.

Naast de medische hulpverlening dient er een breed aanbod aan psycho-sociale hulpverlening voorhanden te zijn. Alhoewel hier een belangrijke taak ligt voor de algemene instellingen, kan

naar het oordeel van het COC een kategoriaal hulpverleningsaanbod niet gemist worden: als aanvullende, dienstverlening voor degenen die geen beroep wensen te doen op de algemene voorzieningen op dit terrein, en als middel tot deskundigheidsopbouw en de overdracht daarvan naar de algemene instellingen. In dit verband is het niet overbodig op te merken, dat de ervaringen van homoseksuele mannen en vrouwen met de door algemene instellingen rond homoseksualiteit geboden hulp niet onverdeeld gunstig zijn.

2.4 het COC onderstreept en ondersteunt het grote belang van goed en gekoördineerd Aids-onderzoek, zoals het in het najaar van 1984 gestarte, grote onderzoek naar de oorzaken van Aids; de primaire verantwoordelijkheid van het beleid aangaande dit onderzoek ligt evenwel bij de groep van instellingen/organisaties - zoals de Amsterdamse GG & GD en de interfakultaire werkgroep Homostudies van de universiteit van Utrecht - die het onderzoek uitvoeren; in goed overleg tussen de onderzoeksgroep en de vertegenwoordigers van de homobeweging zullen eventuele frikties tussen de onderzoeksbelangen en de emancipatiebelangen van de homogemeenschap - denk hierbij bijvoorbeeld aan de privacy-kwestie - opgelost dienen te worden.

2.5 gelet op de ernst van de Aids-krisis is het COC van oordeel, dat de overheid de komende jaren voldoende financiële middelen zal moeten beschikbaar-stellen om een behoorlijk Aids-beleid van de grond te krijgen; van de overheid wordt eveneens verwacht, dat zij de inbreng van het COC als belangenbehartigingsorganisatie voor homoseksuele mannen en vrouwen bij bestrijding van de Aids-krisis erkent en financieel vertaalt; nu reeds besteed één stafkracht op het landelijk buro een groot deel van de werktijd aan werkzaamheden rond het Aids-beleid.

3. Wat er in Noord-Limburg gebeurt.

Op 27 juni 1985 hebben medewerk(st)ers van de Basisgezondheidsdienst Gewest Noord-Limburg* en vertegenwoordigers van de COC-afdelingen Venray en Venlo met elkaar van gedachten gewisseld over

* Zie kader.

een voor Noord-Limburg op te zetten Aids-beleid. Het overleg droeg een bijzonder konstruktief karakter.

Belangrijkste uit- en afspraken:

3.1. Het COC richt zich vooral op behartiging van de homobelangen.

3.2. Aids wordt niet beschouwd als een specifieke "homo-ziekte".

3.3. De Basisgezondheidszorg Gewest Noord-Limburg en het COC zullen gezamenlijk de spoedige totstandkoming van een Aids-platform bevorderen; voor deelname aan dit platform zullen, behalve de initiatiefnemende organisaties, worden benaderd: een vertegenwoordiging namens onder andere:

- RIAGG Noord-Limburg
- CAD
- eventuele junky-bonden
- Regionaal Instituut voor Maatschappelijk Werk
- ziekenhuizen in Noord-Limburg
- huisartsen
- N.V.S.H.
- Rutgersstichting
- hemophilie-patiënten
- jongeren-advieswerk
- Kruiswerk

De afspraken die binnen dit platform gemaakt worden, dienen bindend te zijn voor alle participanten; het platform zal zich dan bezig houden met een gemeenschappelijke beleidslijn ten aanzien van de medische opvang, voorlichting en dergelijke en de realisatie van een op elkaar afgestemd hulpverleningsaanbod; de onderlinge informatie-uitwisseling behoort eveneens tot het werkerterrein van het op te richten platform.

De BAGD Noord-Limburg zal het sekretariaat van het platform op zich nemen.

3.4. Zowel het COC als de BAGD stellen zich zeer terughoudend op voor wat betreft het screenen van mensen op AIDS (voor motivatie: zie de tekst onder "De Bloedtesten" uit de inleiding over: "Wat is AIDS".)

3.5. Het opzetten van een goede voorlichtingscampagne maakt een wezenlijk onderdeel uit van het Aids-beleid; de campagne moet zich richten op aan de ene kant de risico-groepen en aan de andere kant de gehele samenleving; de afdelingen Venray en Venlo van het COC zullen zich bezig houden met de vraag hoe de risikogroep van homoseksuele mannen - binnen en buiten het COC - benaderd kan worden.

3.6. De door de diverse groeperingen verstrekte informatie dient op elkaar te worden afgestemd (ter voorkoming van tegenstrijdigheden).

3.7. De BAGD fungeert als centraal informatiepunt rond AIDS.

3.8. Aandacht zal moeten worden besteed aan de vraag hoe en tot hoever de ziekenhuizen in Roermond en Weert en instellingen in het Duitse grensgebied bij het op te zetten Aids-beleid betrokken moeten/kunnen worden.

Op 4 juli jongleden heeft de Werkgroepen raad van de COC-afdeling Venlo zich akkoord verklaard met de resultaten van het beschreven gesprek met de BAGD; tevens is er een speciale AIDS-werkgroep ingesteld, die het afdelingenbeleid op poten gaat zetten en tevens zorg draagt voor de nodige informatie aan leden en sympatisanten; het uitwerken en in de praktijk konkretiseren van het AIDS-beleid krijgt binnen het afdelingenwerk een hoge prioriteit; samenwerking met de andere COC-afdelingen in Limburg wordt nagestreefd.

collectief
 [redacted] café
 de [redacted]
 klinker [redacted]

roersingel 18
 Roermond.
 04750-30007

Openingstijden

maandag/donderdag: v.a. 19.00 uur
 vrijdag/zaterdag: v.a. 14.00 uur

DAGELIJKS GEOPEND vanaf 21 uur dinsdag gesloten

zwembad 30°
 jet streamer
 stoombad
 linse sauna
 zonedak
 bar
 petit restaurant
 solarium

gay saunaclub

THE PLUNGE

Dagelijks van af 13.00 uur
 Elke vrijdag en zaterdag
 nachtsauna
 tel. 04750-33119

gay bar
 SJINDERHANNES

dagelijks v.a. 21u 's maandags gesloten
 swalmerstraat 42
 ROERMOND ☎ 04750-33119

clublokaal motorsportclub
 THE RURALS M.C.
 leertraffen: elke 2^e en laatste zaterdag van de maand

KOFFIE-CORNER

«FLORENSKE»

DAGELIJKS GEOPEND van 11 tot 23 uur

SWALMERSTRAAT 40 ROERMOND tel: 04750-33119

Kader

WAT IS DE BAGD.

De regering streeft ernaar te komen tot een effectief, samenhangend en kwa kostenontwikkeling beheersbaar stelsel van voorzieningen voor gezondheidszorg. Daartoe is een Wet voorzieningen gezondheidszorg (en maatschappelijke dienstverlening) in voorbereiding, die onder meer zal voorzien in:

1. een grotere overheidsinvloed, waarbij het principe gehanteerd wordt dat de voorzieningen, die functioneren op:
  - lokaal (= minimaal 10.000 inwoners) of subregionaal (= minimaal circa 200.000 inwoners) nivo, behoren tot de bevoegdheid van de al dan niet samenwerkende gemeenten,
  - regionaal (= minimaal ongeveer 500.000 inwoners) of provinciaal (= minimaal 1 miljoen inwoners) nivo, behoren tot de bevoegdheid van de provincies,
  - nationaal nivo, behoren tot de bevoegdheid van het rijk;
2. een planmatig beleid;
3. meer aandacht voor preventie (basisgezondheidsdiensten), zelfzorg en le-lijnsvoorzieningen (activiteiten van artsen, tandartsen, apotheken, fysiotherapeuten, wijkverpleegkundigen etcetera);
4. beleidsbeïnvloedingsmogelijkheden (via inspraak- en adviesstructuren) voor bij de gezondheidszorg betrokken instellingen en personen.

De invoering van de WVG wordt een tamelijk gekompliceerde (en omstreden) affaire en geschiedt daarom sektorgewijze. Om met de uitvoering van de integrale wet ervaringen op te doen heeft 't kabinet de provincie Limburg als proefgebied aangewezen.

DE BASISGEZONDHEIDSDIENST.

De Wet voorzieningen gezondheidszorg kent, binnen de nog door het rijk vast te stellen richtlijnen, de volgende bevoegdheden aan de gemeenten toe:

1. de planning van gezondheidszorgvoorzieningen,
2. het verlenen van erkenningen voor instellingen,

3. de verstrekking van vestigingsvergunningen ten behoeve van op het terrein van de volksgezondheid werkzame personen.

De gemeenten zijn bovendien verplicht te zorgen voor de instelling en instandhouding van een basisgezondheidsdienst (artikel 57).

Een basisgezondheidsdienst (met een werkgebied van bij benadering 200.000 inwoners) dient zich ten minste bezig te houden met:

1. het verwerven van inzicht in de gezondheidssituatie van de bevolking;
2. het bestrijden van infectieziekten;
3. het verrichten van sanitaire controle en andere technisch-hygiënische zorg;
4. het bevorderen van maatregelen op het gebied van hygiëne en psychohygiëne;
5. het verrichten van werkzaamheden in het kader van de kollektief gerichte preventieve zorg voor jeugdigen en andere risikogroepen;
6. het adviseren aan besturen van gemeenten en provincies inzake de volksgezondheid.

In het werkgebied van de afdeling Venlo functioneren twee Basisgezondheidsdiensten: Noord-Limburg (Venlo/Venray) en Midden-Limburg (Roermond/Weert). De BAGD Noord-Limburg legt zich in eerste instantie toe op de geslachtsziektenbestrijding en op AIDS. De dienst heeft daarmee een voortrekkersrol voor de andere BAGD's in Limburg.

Kader (Uit: de brochure: De Aidsfactor-2; een produktie in samenwerking met Radio Stad Amsterdam; de brochure is gratis).

HET GROTE AIDS ONDERZOEK

In het najaar van 1984 startte er een groot onderzoek naar de oorzaken van AIDS. Enkele duizenden homoseksuele mannen zullen gedurende langere tijd worden onderzocht, zowel medisch als sociaal-psychologisch. Het onderzoek wordt uitgevoerd door de Amsterdamse GG & GD in samenwerking met onder andere de inter-fakultaire werkgroep homostudies van de Universiteit van Utrecht.

Het belangrijkste doel van het onderzoek is na te gaan hoe het komt dat van al degenen die met het virus in aanraking komen vijf procent de ziekte wel krijgt en de rest - naar alle waarschijnlijkheid niet. Er is een aantal medisch-biologische factoren in het spel, maar waarschijnlijk ook een aantal sociaal-psychologische. En wij willen nagaan hoe dat precies in elkaar steekt. We hebben het onderzoek zo opgezet dat wij een groot aantal mannen gedurende een lange periode volgen.

Het onderzoek valt in twee groepen uiteen. De eerste groep, die het eerst geworven is, wordt gedurende drie jaar gevolgd en iedere drie maanden medisch onderzocht. Tevens wordt ook sociaal-wetenschappelijk bekeken wat aan de orde is. Het onderzoek bij de tweede groep richt zich vooral op de vraag: wat gebeurt er als iemand aan het begin van het onderzoek geen anti-stoffen heeft, maar geleidelijk, gedurende het onderzoek anti-stoffen begint te ontwikkelen. Hoe gaat dat precies in z'n werk. En dat kunnen we dan, dankzij dit onderzoek, op de voet volgen. Het medisch-biologische en sociaal-psychologische deel zijn op elkaar afgestemd, zodat gegevens uit beide onderzoeken met elkaar verbonden kunnen worden. We kunnen nagaan in hoeverre er samenhang is tussen datgene wat zich medisch-biologisch en datgene wat zich psychosociaal afspeelt bij mensen.

"Ik vind dat de eerlijkheid gebiedt, dat we mensen moeten vertellen welke consequenties hun deelname aan het onderzoek kan hebben. Zij moeten zich dat goed realiseren.

Er worden uitgebreide gesprekken met de mensen gevoerd om ze op dit soort zaken

te wijzen.

Daarnaast sta je natuurlijk voor het probleem, dat een veel grotere groep mensen zich wil laten testen, omdat ze denken daarmee het verlossende antwoord te krijgen. Ook voor die groep is die vraag niet te beantwoorden. Want zoals ik al gezegd heb kan de test die duidelijkheid niet geven.

Vandaar dat we aan degenen, die niet overwegen aan het onderzoek mee te doen, adviseren hun bloed niet te laten testen. Louter en alleen om voor jezelf te weten of je positief dan wel negatief bent, maakt op zichzelf voor je leefstijl niets uit. Als je vandaag te horen krijgt dat je negatief bent, dan zal je moeten zorgen dat je volgende keer niet positief bent. Eén van de manieren om dat te voorkomen is een aantal veranderingen in je seksueel gedrag aan te brengen. Maar dat geldt ook voor de mensen die vandaag horen dat ze positief zijn. Die zullen exakt dezelfde veranderingen in hun seksueel gedrag moeten aanbrengen".

 collectief café
DE SPLINTER
net even anders!

- voor:
- levende muziek
  - cabaret en toneel
  - maatschappelijke activiteiten
  - een goed glas bier

Dominicanenstraat 6 Venlo
(achter C&A)
tel. 077-18066

openingstijden:

dinsdag, woensdag, donderdag vanaf 19.00u
vrijdag, zaterdag, zondag vanaf 14.00u
maandagavond is te reserveren

door: Matthieu Joosten

MEER HOMO'S, MINDER HETERO'S OFTEWEL IN ROME BEGINT DE ELLENDE

Rome moet vallen, maar de val van Roermond is ook al goed, aldus antwoordde iemand op de enquêtevraag of er nog speciale wensen of ideeën waren. Anderen gaven wat meer realistischere antwoorden; wensen en ideeën die wat gemakkelijker uitvoerbaar zijn en waarvoor niet gevallen hoeft te worden.....

Het COC Venlo heeft dus een enquête gehouden. Reden was een beter zicht te krijgen op in hoeverre de activiteiten die ontplooid werden en worden ook tegemoet komen aan de verlangens van de leden, waarom mensen lid worden en waar mogelijke drempels zijn om lid van deze klup te worden.

Deze enquête is in januari van dit jaar gehouden onder de leden. Er waren toen 46 leden en daarvan hebben 19 gereageerd, verder nog 1 niet-lid. Van die 20 mensen waren 11 mensen reeds actief en 9 niet of nauwelijks. Dat betekent, dat wel redelijk veel mensen gereageerd hebben maar er niet al te grote conclusies aan verbonden kunnen worden, immers de verhouding actief -niet actief- in de enquête loopt niet parallel met die verhouding onder het totale ledenbestand.

De enquête bestond uit 13 vragen, sommige open, sommige gesloten (alleen ja/nee antwoorden mogelijk). De belangrijkste vragen en antwoorden zullen hier behandeld worden.

De eerste vraag gaat over hoe mensen achter het bestaan van het COC (Venlo) zijn gekomen. De meesten via kranten, vrienden en in mindere mate, kennissen. Het bolwerk, de hoeksteen, scoort begrijpelijk erg laag, maar radio en tv nog lager. We komen teweinig op tv dus. Opmerkelijk is dat niemand via voorlichting op de hoogte is gesteld van het bestaan van een COC.

Direct contact leggen met het COC geschiedt in veruit de meeste gevallen via opvang. Hieruit mogen we concluderen dat deze werkgroep enorm belangrijk is.

Om lid te worden moet je eerst wel een paar drempels overwinnen, althans dat vindt 45% van de respondenten; een belangrijke drempel is de angst om geregistreerd, anderen vinden het COC te

te worden

radicaal en een belangrijke groep vindt het lidmaatschap gewoon te duur. Ook worden vragen gesteld ten aanzien van het nut van het COC ("Wat heb ik aan het COC?"). Die drempels zouden verlaagd kunnen worden door meer pluriforme publiciteit (niet alleen radicale laten zien), meer voorlichting en lagere contributie. Dat 55% geen of nauwelijks drempels zien hangt hoogstwaarschijnlijk samen met het feit dat vooral juist deze mensen actief zijn (hoe actiever -hoe minder drempels men ziet en ervaart).

Dat mensen toch lid worden hangt samen met vage ideeën als "het COC moet er nou eenmaal zijn"; strijd tegen discriminatie wordt weinig genoemd en nog minder op iemand zelf betrokken. Wat vooral door nieuwe(re) leden gezocht wordt in het COC zijn contacten en persoonlijke steun met nadruk ook op recreatieve aspecten. Oudere leden willen relatief meer discussies en acties. Als gevraagd wordt of het COC hierin voldoet antwoordt 75% positief, de anderen wensen meer aandacht voor vrouwenzaken, discussie en cultuur. Als gevraagd wordt of iemand wil meehelpen in een kaderfunctie antwoorden bijna alleen die leden die reeds actief zijn met ja. 30% wil meer weten van het COC via bijvoorbeeld een open-huisdag; de reeds actieven hebben daar begrijpelijk minder behoefte aan.

De laatste vraag gaat over mogelijke speciale wensen -dit artikel begint met zo'n wel zeer speciale wens van iemand. Anderen vullen in: meer met de stand in de stad staan en meer feesten. 75% zegt geen speciale wensen te hebben. Tevredenheid alom? Het zou verkeerd zijn om zonder meer deze conclusie uit de enquêtegegevens te trekken. Er is nog te weinig bekend van papieren leden en nog minder van niet-leden.

Toch zijn een aantal conclusies te trekken:

- Het COC krijgt te weinig aandacht bij met name televisie en radio; bij de kranten 'scoren' we redelijk goed.
- Via de werkgroep Opvang & Introductie komen de meeste mensen en toekomstige leden bij het COC Venlo binnen.
- Contacten en steun zijn belangrijke redenen om bepaalde drempels om lid te worden te overwinnen.

De enquête-resultaten zijn ook besproken in de werkgroepenraadvergadering (overkoepelende vergadering van alle werkgroepen binnen het COC Venlo en het dagelijks bestuur). Toen bleek dat een belangrijke vraag was vergeten: "Waarom komen er zo weinig leden, en niet-leden, naar de COC-Soos op de vrijdagavond en zondagmiddag en -avond?". Deze vraag is belangrijk genoeg om te onthouden voor een volgende enquête; vooral ook onder nieuwe leden - het COC groeit namelijk nog steeds! Laat dit jou niet verhinderen om tussentijds bepaalde ideeën en verlangens naar voren te brengen.

De concrete verlangens en wensen van een aantal respondenten zullen hopelijk op korte termijn gerealiseerd worden. We werken er aan. Behalve natuurlijk de val van Rome, dat gaat vanzelf wel....

Oplossing van K.W.PUZZEL Nr. 3

HSBEEN-A-POETS-L-BANKET
 Z-O-BONGERD-REVOLTE-E-A
 IMMERS-A-EIWIT-V-WREVEL
 NOE-O-PAL-N-O-LEB-A-IDO
 GENE-KOTER-D-MORES-NEON
 -S-SNEE-FURIEUS-ACCU-M-
 S-A-OMSK-M-T-D-STIL-S-T
 PESKTA-AP-OOG-PK-LASTER
 ANS-B-VRIND-OKSEL-I-ORA
 AGENDA-AU-EIK-TE-OMDOEN
 N-N-ONAF-B-B-A-TALE-F-T
 -A-SPJIT-TAFIOCA-LINO-D-
 SPUI-SOBAT-S-EPSOM-SPEK
 PSI-T-LIP-L-B-OLM-D-RUR
 ROTTEN-R-UIVER-E-EOSINE
 O-E-I-CMNERD-LEMMING-M-N
 TUNIEK-A-KOCGE-P-GEVANG

kruis 2

h
COC
m
o

HET COC EN DE KERKEN

Aan de kerk bewaren veel lesbische vrouwen en homoseksuele mannen geen vrolijke herinneringen. Daar hebben ze vaak voor het eerst en op een benauwende manier meegemaakt wat homo-onderdrukking is. Hun eigen emancipatie begon ongeveer met het de rug toekeren van de kerk. Woede, wrok en afgrijzen zijn nog steeds de reacties van velen op alles wat met de kerk te maken heeft.

IN BEWEGING

Er valt niet aan te tornen dat de christelijke kerken steeds een belangrijke rol hebben gespeeld in de onderdrukking van homoseksualiteit. Maar: de houding van de kerken is in de laatste decennia wel duidelijk in beweging.

Kerkgenootschappen als van Lutheranen en de Remonstranten hebben tamelijk geruisloos een positieve opstelling ingenomen. De roerige ontwikkelingen bij de Gereformeerden en de Hervormden hebben meer de publiciteit gehaald.

Een goed voorbeeld van de veranderingen geven de Gereformeerden. Hun synode besloot in 1979, dat alle ambten open staan voor homo- en heteroseksuelen. Zij riepen de plaatselijke kerken op gesprekken te organiseren tussen homo- en heteroseksuelen. Bovendien stelt de synode zich sindsdien "tot taak overal in de samenleving discriminatie te signaleren en te helpen verminderen".

De Hervormde synode heeft aan de plaatselijke gemeenten een boekje, "Verwarring en Herkenning", aangeboden. Het is de bedoeling, dat aan de hand van dat boekje in de gemeente wordt gediscussieerd over homoseksualiteit. Daarna zal de synode waarschijnlijk een standpunt bepalen. In de officiële leer van de Rooms-Katholieke kerk zit niet veel ruimte voor verandering. Dit is nog eens bevestigd tijdens het bezoek van de paus aan de Benelux. Toch is er in de praktijk ook daar veel ten goede veranderd, ondanks pauselijke en bisschoppelijke uitspraken.

Hoe sterk de vernieuwingsbeweging in de Rooms-Katholieke kerk is, werd duidelijk gemaakt met de manifestatie "Het

andere gezicht van de kerk'', die voorafging aan het bezoek van de paus.

Tegen deze positieve veranderingen in is een tegenstroom op gang gekomen in de behoudende, orthodoxe hoek. In de R.K.-kerk is het vooral deze stroming die in de publiciteit komt. En dan is er natuurlijk de rechtse, orthodox protestante vleugel, mensen van de EO en zo, die vooralsnog onwrikbaar lijken. Uit die hoek kwam de stampij over het voorontwerp van de Wet Gelijke Behandeling.

INSPANNINGEN

De veranderingen in de verschillende kerken zijn voor een groot deel het resultaat van de inspanningen van homo-seksuele en lesbische kerkleden. Potten en flikkers, die zich niet om hun homoseksualiteit uit hun kerk laten bonjourneren, maar vinden dat hun kerk zich maar aan hen moet aanpassen. Met moed en doorzettingsvermogen brengen zij de veranderingsprocessen op gang en houden zij in de gaten hoe het daarmee verder gaat. Zij verenigen zich in toenemende mate binnen het COC, in werkgroepen Geloof en Levensbeschouwing of Kerk en Homoseksualiteit. Soms, zoals in de landelijke werkgroep Geloof en Levensbeschouwing, nemen ook leden van het Humanistisch Verbond daaraan deel. (Er is een zelfstandige organisatie van joodse lesbische vrouwen en homoseksuele mannen, Sjalhomo.) Het COC is voor hen de organisatie waarin zij samenwerken met andere homo's en lesbiënnes die strijden voor homo-emancipatie. Dat biedt hen ook de mogelijkheid om de kerken van buitenaf, als COC, aan te spreken.

COC-SOLIDARITEIT

Voor veel COC-leden hoeft dat allemaal niet. Zij hebben voorgoed tabak van de kerk en vinden de energie die aan de kerken wordt besteed, verspild.

Hoe voorstelbaar zo'n houding ook mag zijn, het COC stáát voor homo-emancipatie en het zou omzovel zijn als het voorbij zou gaan aan wat er in de kerken gebeurt. Wanneer gelovige homo's en lesbiënnes vinden dat hun kerk net zo goed hún kerk is en dat die kerk op een fatsoenlijke manier met hun homoseksualiteit heeft om te gaan, dan verdienen zij daarbij de steun van het COC.

Wanneer zij daar, vanuit het COC, aan willen werken, op basis van COC-doelstellingen, dan delen zij in de solidariteit van de COC-leden.

Dat neemt niet weg, dat het COC een zekere scepsis bewaart tegenover de kerken: wat is het allemaal waard, hoe duurzaam zullen de veranderingen zijn? Het verleden rechtvaardigt een gezond wantrouwen.

BIJDRAGE BINNEN HET COC

COC-werkgroepen Geloof en Levensbeschouwing nemen een aparte plaats in binnen het geheel van groeperingen die op kerkelijk terrein werken aan homo-emancipatie. Een netwerk, dat overigens zowel landelijk als internationaal, vooral binnen West-Europa, in kracht en omvang groeit.

De COC-werkgroepen zijn niet kerkelijk gebonden maar nemen juist een onafhankelijke positie in ten opzichte van de kerken. Zij vertolken de opvattingen van het COC in het kerkelijk homo-gebeuren, zogoed als tegenover de kerken als geheel.

Hun inbreng is daarbij niet alleen van belang met het oog op veranderingen van de kerken als geheel. Die is ook van betekenis voor de emancipatie van individuele lesbische en homoseksuele kerkleden. Voor hen kunnen de opvattingen van de COC-werkgroepen oriëntatie en identificatie bieden in hun persoonlijke ontwikkeling.

LITERATUUR

De landelijke werkgroep Geloof, Levensbeschouwing en Homoseksualiteit heeft een literatuurlijst van 22 bladzijden opgesteld. Deze lijst is schriftelijk te bestellen bij het COC-Magazijn, Rozenstraat 8, 1016 NX in Amsterdam.

geknipt

BLOEDBANKEN ZIJN BANG VOOR TOELOOP Rode Kruis wil Aids-test op twintig plaatsen in het land

Van onze verslaggever

AMSTERDAM — Voor het eind van het jaar moeten er op twintig plaatsen in het land mogelijkheden worden geschapen om mensen die daarom vragen, te testen op de aanwezigheid van antistoffen tegen het Aids-virus in hun bloed.

Dat schrijft de werkgroep „Aids en bloeddonen” van de Centrale Medische Bloedtransfusie Commissie (CMBC) van het Rode Kruis in een recent rapport. Tot op heden hebben alleen de geneeskundige en gezondheidsdiensten van Amsterdam en Rotterdam plannen voor een aparte voorziening voor de Aids-antistoffentest.

Het invoeren van een twintigtal „laagdrempelige voorzieningen” voor deze test bij de geneeskundige diensten en de regionale bedrijfsgeneeskundige diensten is bedoeld om te voorkomen dat mensen zich uitsluitend als donor bij een bloedbank aanmelden om aan de weet te komen of ze drager zijn van het Aids-virus.

De bloedbanken willen zo'n toeloop vooral tegengaan omdat inmiddels is komen vast te staan dat een negatieve uitslag van de bloedtest bij personen uit de risicogroepen voor Aids (bijvoorbeeld homoseksuele mannen met wisselende seksuele partners, drugspuiter) nog niet garandeert dat de betrokkene geen drager van het Aids-virus is.

Er is een aantal gevallen bekend van mensen die geen anti-stoffen tegen het Aids-virus hadden, maar toch het virus bij zich droegen. Mogelijk was de besmetting met het virus zo vers, dat zich nog geen antistoffen hadden gevormd. Het gebruik van bloed van donoren uit die risicogroepen moet in alle omstandigheden, ook bij een negatieve antistoffentest, worden voorkomen, aldus de CMBC-werkgroep.

Uitslag

De werkgroep stelt zich verder op het standpunt dat een eventuele positieve uitslag van de antistoffentest, die sinds 1 juni bij alle bloedbanken is ingevoerd, altijd aan de bloeddonor wordt meegegeeld. Een positieve uitslag alleen meedelen aan de donor die erom vraagt wordt van de hand gewezen. De bloedbanken zouden dan verplicht zijn „positieve” donoren die hun uitslag niet willen weten steeds opnieuw op te roepen voor het afgeven van bloed. Dat vindt de werkgroep „op ethische en praktische gronden niet acceptabel”.

Het meedelen van een positieve uitslag kan voor de betrokkene vervelende consequenties hebben. Zo is in het verleden vastgesteld dat donoren die werden

Volkskrant 21-6-'85

afgewezen omdat ze drager waren van het hepatitis-B-virus, grote problemen ondervonden bij het afsluiten van verzekeringen, het verkrijgen van hypotheeken of bij medische keuringen voor een nieuwe baan.

De werkgroep verwacht dergelijke problemen ook bij het afwijzen van donoren met een positieve uitslag van de Aids-antistoffentest. Zou de betrokkene bij een keuring dit feit verzwijgen, dan loopt hij of zij de kans dat er geen uitkering volgt in het geval zich Aids ontwikkelt, merkt de werkgroep op.

Volkskrant 1-7-'85

Groningse politie niet welkom op Roze Dag

De Martinieren gestrikt in een roze sjerp. Gregoriaanse klanken uit het Grand Théâtre. Supertamp is dood en zal dus gecremeerd moeten worden. En als sluitstuk duizenden roze en witte ballonnen, die net genoeg thermiek krijgen om in oostelijke richting af te drijven. De manifestatie Roze Zaterdag in Groningen is voor de rest bijna verdrongen in de regen.

GEEN demonstratie dit jaar want dat is zo afgezaagd vond het organiserend Roze Front. Een manifestatie moest het worden met de nadruk op het veelzijdige beeld van de homoseksualiteit en -strijd. De nachtere Groninger moest niet meer om het „Pink Pronkjewail” heen kunnen. Maar dat viel mooi tegen. Niks discussie. Twee gescheiden werelden. De stadlers lopen er bij als op elke andere dag en het legertje van de Roze Driehoek — circa drieduizend „potten en slikerms” — schuifelt door de Herestraat als de doorsnee-toerist.

Om dat veelzijdige beeld van de homoseksualiteit het best te ervaren moet je de podia langs die het Roze Front op vier plaatsen in het centrum heeft gebouwd. Onder de kastanjes van de Heresingel zingt een oudere homo over strenge vaders, die kost wat kost wilden voorkomen dat hun zonen ooit jongensmonden kusten. Zijn gehoor kan er niet echt rode oortjes van krijgen.

Handel zit er ook in de veelzijdigheid van de homoseksualiteit. Op de hoek van de Grote Markt en Tussen de Markten bijvoorbeeld verkopen Erwin en Martin roze, driehoekige „Zo zit dat”-kussentjes. De kleintjes drie knaken en de groten een tientje. Ze gaan vlot weg.

Als het nog net niet regent is het nog wel gezellig aan de voet van d'Olle Grietze. Kramen met een stortvloed aan informatie. Nooit geweten dat er zoveel actie- en werkgroepen zijn die ieder hun stukje van de homo-problematiek voor zich oplossen.

Iemand zoekt slachtoffers voor zijn schminkkunsten maar bijna iedereen bedankt voor de eer. Of hij mij met de kleurtjes uit zijn waterverfdoos eens

mooi mag opmaken? Liever niet. „Als je van de Volkskrant bent moet je alles hebben meegemaakt,” probeert-ie nog streng. Voor straf mag ik zelfs met hem niet discussiëren.

Op het Martiniekerkhof ook politie-voorlichter Arjan van de Leur. Ook al een beetje verdrietig, want tussen de tientallen kraampjes was geen plaats voor zelfs maar een piepklein informatiestandje van de politie. En dat nog wel nadat juist het Groningse korps onlangs in samenwerking met de Nederlandse Vereniging tot Integratie van Homoseksualiteit COC een campagne startte om het criminele *potenrammen* in te dammen: „Het was voor ons een mooie gelegenheid geweest om met deze wereld rechtstreeks in contact te komen. We werden geweigerd omdat we geen homo-belangenorganisatie zijn en het Roze Front bang was zich openlijk met de politie te identificeren. Jammer want we hebben er de laatste maanden juist alles aan gedaan om ons korps een beetje *homovriendelijk* te maken.”

Klopt van die weigering zegt Joep van Dijk van het Roze Front: „Het verzoek van de politie riep bij sommigen van ons enorme emotionele weerstanden op. Ze zeiden al zoveel problemen met de politie te hebben gehad bij hun werk in de actiegroepen. Er was een verdeelde stemming. Om de vrede te bewaren hebben we het toen geweigerd maar persoonlijk kan ik me wel een beetje voorstellen dat de politie teleurgesteld is.”

Aan de rand van het centrum behalve de gebruikelijke bandjes op het podium eindelijk ook een echt manifeste groep. In witte jassen op de bakfiets door het centrum. Met stethoscopen en gitaren. Leden van de *Landelijke Werkgroepen van Homoseksuele Artsen en Verpleegkundigen*. Ze delen blanco enveloppen uit met daarin een recept plus roze pil tgen aanvallen van *homofobie* in al haar verschijningsvormen. „Maar van een discussie komt weinig terecht. De mensen luisteren wel naar onze liedjes maar boycotten onze pillen,” erkent een jonge arts later.

Het laatste podium staat aan de Reestmakersrijde: een van Gronings bekendste ontmoetingsplaatsen voor het snelle homofiele contact. Daar heeft de regen het hardst toegeslagen. De kroegen zitten vol, maar de groep op het podium moet het met een handjevol toehoorders doen.

WIM PHYLIPSEN

Volkskrant 18-6-'85

Oostenrijkse baby al voor geboorte besmet met aids

LINZ (AP) — Een Oostenrijkse baby van nog geen jaar lijdt aan aids, dat hij voor zijn geboorte in de baarmoeder heeft opgelopen. Het hoofd van de gezondheidsdienst in Linz zei dat het jongetje onder behandeling is maar dat de kans op genezing gering is.

Volgens het hoofd bestaat de behandeling uit toediening van anti-biotica en cortizonen. Hij zei dat er internationaal nog maar weinig ervaring is opgedaan in de behandeling van kinderen die aids hebben. Volgens hem zijn er in Oostenrijk 16 aids-patienten geregistreerd.

Vrije dag om te leren emanciperen

In de gemeente Delft konden de ambtenaren op 8 maart een doorbetaalde vrije dag krijgen wegens de Internationale Vrouwendag. En ook deze maand zit er vrije tijd in het goede doel. Woensdag 26 juni staat het gemeentehuis in het kader van homobevrijding, waarvoor de ambtenaren als ze willen opnieuw vrij kunnen krijgen.

Van de ruim duizend ambtenaren hebben er tot nu toe dertig laten weten daar inderdaad gebruik van te maken. De dag gaat vooraf aan de internationale Homo-bevrijdingsdag op zaterdag 29 juni.

De Delfse ambtenaren kunnen meedoen aan een discussie over homoseksualiteit en er zal een film worden vertoond. Die gaat, dubbel geëmancipeerd, over twee vrouwen die op hetzelfde kantoor werken en verliefd worden op elkaar. Het zou in Delft kunnen zijn, als het geen Duitse speelfilm was.

De organisatie is een initiatief van Dick de Jong van de afdeling personeelszaken. „Deze dag is een van de dingen die we doen voor homo's”, zegt hij. Verder schreef De Jong een „Brede homonota” over personeelsbeleid, die begin deze maand is aangenomen.

De hoofdlijn daarvan is dat regels voor gehuwden evengoed gelden voor samenwonenden. Als bijvoorbeeld een moeder overlijdt, krijgt de partner vier dagen verlof voor zijn of haar *schoonmoeder*, ook al is er geen wettelijke familieband.

De vrije dag vanwege Internationale Vrouwendag was ook een idee van Dick de Jong, die zegt „open te staan” voor andere initiatieven ter bestrijding van discriminatie van minderheden.

Volkskrant 20-6-'85

GEAARDHEID OP ZICH MAG VAN RIETKERK GEEN ROL SPELEN:

Homo-leraar moet zich aanpassen

Van onze verslaggever

OSCAR GARSCHAGEN

DEN HAAG — Christelijke scholen mogen homoseksuele leerkrachten niet discrimineren op grond van hun geaardheid. Wel mag het bestuur van een bijzondere school aan een sollicitant of een leraar vragen de overtuiging van de school „over te dragen of te respecteren”, ook al gaat het om streng-religieuze opvattingen over (homo-)seksualiteit en huwelijk. Bovendien kan een leraar die zich seksueel uitdagend uit of gedraagt wegens ongeschiktheid worden ontslagen.

Dit stelt VVD-minister Rietkerk van Binnenlandse Zaken in een vertrouwelijke notitie over de wet gelijke behandeling, de „anti-discriminatiewet”. De discussie in de ministerraad over de wet wordt mede gevoerd op basis van de notitie van Rietkerk. Zowel in het kabinet als in de Tweede Kamer denken de regeringspartijen verdeeld over deze kwestie.

Rietkerk's tien „opmerkingen” bevattende notitie gaat over de verhouding tussen het verbod op discriminatie (artikel 1 van de Grondwet) en andere grondrechten zoals de vrijheid van onderwijs en de vrijheid van godsdienst. De VVD-minister betoogt dat het homoseksueel zijn een psychische eigenschap is, „inherent aan de persoonlijkheid van de betrokkene”.

De notitie: „Ongelijke behandeling op grond van homoseksuele geaardheid leidt daarom in alle gevallen tot een rechtsbrekende aantasting van de menselijke waardigheid van de betrokkene. Dat betekent dat de wet geen uitzonderingen op dit verbod mag maken.” En: „Het verbod tot discriminatie op grond van homoseksuele geaardheid biedt bescherming tegen ongelijke behandeling op grond van de geaardheid, niet meer en niet minder.”

Toegepast op homoseksuele leerkrachten betekent dat volgens Rietkerk dat zij niet mogen worden ontslagen of als sollicitant worden afgewezen omdat zij homoseksueel zijn. „De beslissing tot niet-aanstelling of ontslag is dus in strijd met het verbod op discriminatie (en waarschijnlijk met het recht op privacy)”, aldus de minister.

Vervolgens geeft hij aan wat wel redenen voor ontslag kunnen zijn. „Een leraar die zich tegenover collega's of leerlingen seksueel uitdagend uit of gedraagt kan wegens ongeschiktheid worden ontslagen. Dit ontslag kan zowel de homoseksueel als de heteroseksueel betreffen. De grond voor ontslag is in dit geval niet de geaardheid, maar het buitensporige gedrag. En staat los van het verbod van discriminatie op grond van homoseksuele geaardheid.”

Rietkerk erkent in zijn notitie dat de vrijheid van onderwijs en de vrijheid van godsdienst bijzondere scholen de ruimte geven om over huwelijk en seksualiteit strenge opvattingen te koesteren. Bijzondere scholen mogen daarom van hun leerkrachten vragen dat zij die opvattingen „overdragen, of respecteren”. Zij mogen sollicitanten niet discrimineren op grond van homoseksuele geaardheid, maar wel van hen vragen de

mogelijk strenge schoolopvattingen uit te dragen voor de klas.

„Eventuele eisen omtrent het in functie overdragen van opvattingen over huwelijk en seksualiteit binnen instellingen van onderwijs behoeven niet als discriminatie van personen op grond van homoseksuele geaardheid te worden aangemerkt”, vindt Rietkerk. Het hebben van liberale of strenge opvattingen, meent hij, is niet inherent aan het homo- of heteroseksueel zijn.

Op deze manier redenerend komt Rietkerk tot de conclusie dat het homodiscriminatieverbod verenigbaar is met grondrechten als de vrijheid van onderwijs en godsdienst. In deze uitleg, zo schrijft hij, mag een schoolbestuur aan een sollicitant niet vragen hoe hij of zij prive leeft, „noch aan verkregen informatie over dat prive-leven enig gevolg verbinden”.

Wel kan echter de eis worden gesteld — en dat heeft te maken met de onderwijstaak — dat de opvattingen die de school eropna houdt worden gerespecteerd en zo nodig overgedragen. Aan leraren boekhouding of scheikunde, zo voegt de liberale bewindman eraan toe, zullen wat dat betreft andere eisen worden gesteld dan aan leraren godsdienst of maatschappijleren.

Rietkerk heeft in zijn notitie getracht een compromis te vinden tussen het VVD-standpunt dat discriminatie van homo's „absoluut” verboden moet worden en het CDA-standpunt dat bijzondere scholen het recht hebben een eigen beleid te voeren en dat daarom uitzonderingen mogelijk moeten zijn.

Hoven-dien hangt het CDA zwaar aan het Kuyperiaanse beginsel van „soevereiniteit in eigen kring”.

Overbruggen

De afgelopen week is het kabinet er nog niet in geslaagd deze tegenstelling te overbruggen. De CDA-ministers Deetman, Brinkman en De Koning hebben in het kabinet bezwaren geopperd tegen de compromisteksten van Rietkerk.

Eind vorige week verklaarde premier Lubbers dat het kabinet onder andere door de inbreng van Rietkerk „een heel eind op weg” was. Hij sloot „zeer zeker” niet uit dat het kabinet nog deze regeringsperiode een wetsontwerp gelijke behandeling aan de Tweede Kamer doet toekomen. Het gaat echter, zei hij, om een juridisch en staatsrechtelijk „zeer ingewikkelde materie”. Het kabinet worstelt onder andere nog met de vraag hoe gedetailleerd de wet gelijke behandeling moet zijn.

De Tweede-Kamerfractie van de VVD presenteert vandaag of morgen de „hoofdlijnen” van een initiatiefwetsontwerp, dat in de loop van het jaar zal worden ingediend. Of de VVD ook werkelijk met een eigen wetsontwerp komt zal afhangen van de vraag of het kabinet erin slaagt een wet te maken.

Volkskrant 17-7-'85

Volkskrant 18-7-'85

Nietkerk

Hoe kan een homoseksuele leraar uitdagend zijn op een christelijke school?

Dat is heel eenvoudig.

Een homoseksuele leraar op een christelijke school is uitdagend zo gauw hij als homoseksuele leraar een christelijke school binnenstapt.

De Volkspartij voor Vrijheid en Democratie geeft dan ook aan elke christelijke school het recht om elke homoseksuele leraar onmiddellijk te ontslaan, want voor een christelijke school is een homoseksuele leraar een buitensporigheid.

In het regeerakkoord staat dat er een antidiscriminatiewet moet komen. Maar die komt er niet. De christenen willen discrimineren, en de liberalen willen verdienen. Er komt wel een wet die zo heet, maar dat is een wet die juist discrimineert.

Hoe je er ook over nadenkt, er is maar één manier om de discriminatie echt te bestrijden. Dat is door de broedplaatsen van discriminatie te bestrijden. Het is al erg genoeg dat ouders hun eigen kinderen thuis discriminatie mogen leren. Dat ze dan ook nog, op kosten van de staat, scholen hiervoor inrichten is een misdaad. De schoolstrijd moet opnieuw losbranden. Er kan pas vrijheid zijn als de laatste christelijke school is gesloten.

STOKER

De homo blijft eenzaam en alleen achter

Volkskrant 6-7-'85

„De kerk weet dat homofilie niet zonder meer gewoon of zelfs fijn is. Niemand die homofiel is, heeft daar bewust en vrij voor gekozen. Het is hem of haar overkomen en de ontdekking was beslist niet plezierig.”

Zo spreekt 't Klökske, weekblad voor Sevenum, Kronenberg en Evertsoord. Dat ligt allemaal in Noord-Limburg. 't Klökske brengt deze maand een serie over Homofilie en de Kerk.

Uiteraard veroordeelt de kerk deze „geneidheid” niet, schrijft het blad. Maar echt goedkeuren is er ook niet bij. „Wanneer tijdig goede voorlichting en begeleiding wordt gegeven, kan de betrokkene er overheen groeien of misschien tot een beheersing ervan komen.”

„Jammer genoeg gebeurt dit veel te weinig”, lezen we. „En dan gaat de homofiel zelf op zoek. Naar een gelijkgerichte. Die neemt je eens mee naar een club, waar de mensen het allemaal heel gewoon vinden. Waar je misschien zelfs de indruk kunt krijgen dat homofilie normaler is dan heterofilie.”

Volkskrant 11-7-'85

„No-Aids”-verklaring voor visum Liberia schept onduidelijkheid

Van onze verslaggever

DEN HAAG — De Geneeskundige Hoofdinspectie van de Volksgezondheid heeft te maken gekregen met onduidelijkheid over een „no-Aids”-verklaring, die nodig zou zijn voor het verkrijgen van een visum voor Liberia.

Veertien dagen geleden maakte de regering van Liberia ook aan Nederland bekend, dat voortaan aan een visumaanvraag bij de ambassade een medische verklaring gehecht moet worden, dat men niet aan Aids lijdt. De Wereld Gezondheids Organisatie heeft nu officieel gemeld dat Liberia helemaal niet om zo'n verklaring vraagt.

Niettemin houdt de consul-generaal van Liberia in Nederland vast aan de oorspronkelijke opdracht van zijn regering, zodat hij ook nu nog een „no-Aids”-verklaring eist voor een visum.

Het hoofd van de afdeling infectieziekten bij het ministerie van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur, dr H. Bijkerk, vindt de Liberiaanse voorwaarde „absurd”. Bij het ministerie wordt eraan toegevoegd dat Liberia niet vraagt te verklaren of men positief of negatief reageert op een test om de aanwezigheid van antistoffen tegen het Aids-virus vast te stellen, maar of hij of zij „lijdende” is aan de ziekte. „En wie aan Aids lijdt gaat niet op reis”, aldus een woordvoerder van het ministerie van WVC.

De geneeskundige hoofdinspectie heeft het officiële Liberiaanse schrijven met de visumeis veertien dagen geleden in het vierwekelijkse bulletin over infectieziekten aan alle artsen in Nederland bekendgemaakt.

Volkskrant 13-6-'85

Goede smaak bestaat niet

„In strijd met goede zeden en met de goede smaak.” Dat vindt de Reclame Code Commissie van deze advertentie, die op 16 maart in de bladen van de Perscombinatie verscheen.

Utrecht en omstreken. Pr. o. nr. 187-13508 bur. v.d. blad

PORNO PORNO PORNO
Bij ons moeten ook baby's er aan geloven. ZGN, TRKKN. en NKN met: **DE VERKEERDE KRANT nr 22 voor f.5.** (incl. porto) Giro 2684100 Postbus 7665 Eindhoven.

Pos. Cnr. nr. 28 i (MBO) zoekt

Dat de advertentie voor kinderporno, zoals eerder in Dag-in Dag-uit gemeld, geplaatst bleek door de Roze Driehoek in Eindhoven, een organisatie voor de bevrijding van homoseksuelen, vindt de commissie geen excuus. Ook de melding dat het allemaal cynisch is bedoeld mocht niet baten.

De commissie kwam deze week tot een veroordeling na een klacht van een lezer uit Utrecht. De directie van de Perscombinatie had zich al geëxcuseerd. De porno-advertentie is „er doorheen geglipt”. Volgens de Roze Driehoek was de advertentie bedoeld „als protest tegen de hypocriete houding ten aanzien van pedo-seksualiteit”. Het exemplaar van de „Verkeerde Krant” dat in de advertentie in het vooruitzicht werd gesteld, bevatte dan ook een fotoserie van zelfgemaakte babyporno: „Een vrolijke serie foto's die voor ons de kritiek symboliseren op de hetze tegen kinderporno.”

Aan abstracte begrippen als „goede zeden” en „goede smaak” heeft de Roze Driehoek overigens geen boodschap, zegt ze in een verweerschrift aan de commissie.

„Die begrippen worden nergens nader verklaard. In de gedragsregels van de code commissie wordt voorbij gegaan aan belangrijke, menselijke vrijheden, waaronder vrije meningsuiting en het recht van de democratische minderheid”, meent de Driehoek.

Zoals te verwachten viel vinden de plaatsers van de advertentie (ZGN, TRKKN, NKN= zuigen, trekken en neuken) alle opwinding over kinderporno overdreven. „Onze mening is dat seksualiteit met kinderen, uiteraard op vrijwillige basis, een positieve, verrijkende en vooral fijne ervaring kan zijn. Zowel voor het kind als voor de volwassene.”

Volkskrant 19-6-'85

Homoschool

„In de Newyorkse wijk Greenwich Village is een middelbare school geopend voor homoseksuele jongeren die op hun eigen school zijn weggepest.” B. G. van Someren, woordvoerder van de ABOP (uitgerekend van de ABOP), meent als graadmeter voor de Nederlandse homoseksuele jongeren (waartoe hij dus niet behoort) te kunnen fungeren, wanneer hij in de Volkskrant van zaterdag 8 juni beweert dat een dergelijk uniek initiatief in Nederland geen navolging behoeft.

Zo gaat hij er vanzelfsprekend vanuit dat er geen behoefte aan een dergelijke school bestaat omdat hij geen „extreme gevallen” kent. Waarmee bedoeld wordt dat homoseksuele jongeren die van school worden gepest om hun homoseksualiteit niet bestaan. Een stoutmoedige uitspraak! „Een verkeerde zaak”, noemt Van Someren navolging van het Amerikaanse initiatief in Nederland. Omdat Van Someren vindt dat een dergelijke school homo's apart zet — terwijl de homobeweging juist streeft naar een volledige emancipatie — is zo'n school in Nederland overbodig. Oh ja?

Misschien moeten we Van Someren eens goed wakker schudden, want de „extreme gevallen” bestaan. En „ze” hebben geen uitweg als „ze” worden weggetreiterd. De zaak heeft echter twee kanten. Enerzijds zetten aparte scholen homo's op zichzelf niet buiten de samenleving, omdat ze kunnen voorzien in meer dan alleen „opvang van zielige homootjes”: namelijk zorgen dat ze toch onderwijs kunnen volgen en dat daardoor een toekomstperspectief behouden blijft. Anderzijds geven we dan als homo's weer toe aan de samenleving die ons zo graag uit haar midden weg ziet; de samenleving boekt haar zoveelste overwinning en wij zitten weer apart in „ons eigen hokje”.

Natuurlijk zien we liever dat een aparte school overbodig is. Maar helaas leven we in een maatschappij die homoseksualiteit amper tolereert, laat staan accepteert. Wie zet wie nou buiten de samenleving?

UTRECHT

Ron Brouwer
Arie Koelemij
Namens Homosol

(Homogroep Stichting Opleiding Leraren)

„Het gaat een poosje goed, totdat er iemand anders in het leven van je partner komt en je de eenzaamheid en het verdriet dubbel voelt. Je kunt natuurlijk weer een nieuwe relatie zoeken en die vind je wellicht ook wel. Maar er blijft de angst van het voorlopige, het vrijblijvende.”

Wij vervolgen. „Dan word je ouder en minder aantrekkelijk. Je kunt misschien voor goed geld nog een relatie van een ogenblik kopen, maar je blijft alleen. Zo is maar al te vaak het verhaal van de homofiele medemens.”

Volkskrant 8-6-'85

Homo-school niet zo'n goed idee

In de Newyorkse wijk Greenwich Village is een middelbare school geopend voor homoseksuele jongeren die op hun eigen school zijn weggepest. Volgens de oprichters is het de eerste school die speciaal is toegerust voor jonge homoseksuelen.

Verdiend dit initiatief navolging in Nederland? „Ik zou het een verkeerde zaak vinden”, zegt B. G. van Someren, woordvoerder van de homogroep van de onderwijsvakbond ABOP.

Volgens Van Someren zet een dergelijke school homo's apart terwijl de homobeweging juist streeft naar een volledige emancipatie. „We streven naar maatschappelijke veranderingen, ook op scholen. Door een aparte school zet je je buiten de samenleving.” Overigens gelooft hij niet dat in Nederland ooit homoseksuele leerlingen van school zijn gepest. „Die extreme gevallen ken ik niet.”

Bertram Hofmann van het Landelijk Homo Jongeren Overleg is het daar niet mee eens. „Ik ken daar genoeg voorbeelden van”, zegt hij. Homoseksuele leerlingen hebben het volgens hem wel moeilijk op school. „Ze kunnen zich nergens in herkennen. De schoolboeken gebruiken alleen heteroseksuele voorbeelden en ook aan de leraren kunnen ze zich niet spiegelen. Die laten het uit hun hoofd voor hun geaardheid uit te komen.”

Maar ook Hofmann ziet in Nederland niet zo snel een homoschool komen. „Als actie is het leuk, maar het is geen oplossing. Als die school in Amsterdam komt hebben ze er in de provincie immers niets aan.”

Volkskrant 28-6-'85

KAPPEIJNE VAN DE COPPELLO:

Positie lesbische vrouwen op VN-conferentie belicht

Van onze verslaggeefster

DEN HAAG — In de Nederlandse inbreng op de VN-vrouwconferentie, die van 15 tot 26 juli in de Kenyanse hoofdstad Nairobi wordt gehouden, zal aandacht worden besteed aan de positie van lesbische vrouwen. Het hoofd van de Nederlandse delegatie, staatssecretaris Kappeijne van de Coppello (Emancipatiezaken) zal in elk geval in haar toespraak tot de 150 landen melding maken van de problemen die lesbische vrouwen ondervinden.

Die opmerking van Kappeijne — tijdens een persbijeenkomst — was nogal pikant, omdat lesbische leerkrachten nogal wat tegenstand ervaren van of geweerd worden door de Nederlandse christelijke scholen. Om die reden is de Wet Gelijke Behandeling, die discriminatie op grond van sekse en seksuele geaardheid verbiedt, nog steeds niet ingediend. Het kabinet-Lubbers heeft er grote moeite mee en moet zich intern nog beraden of er eigenlijk wel een wettelijke regeling moet komen.

Op welke punten Nederland, de nadruk zal leggen in Nairobi werd niet duidelijk. Kappeijne beriep er zich op dat regeringsinstructies nu eenmaal geheim blijven. Voor zichzelf verwacht Kappeijne in Nairobi „een oppeppende ervaring” op te doen. Mensen die eerder

conferenties in Mexico (in 1975 bij het begin van het decennium voor de vrouw) en in Kopenhagen (in 1980 toen de tussenbalans werd opgemaakt) hebben bijgewoond, „zeggen dat je het zeker een keer in je leven moet hebben meegemaakt. Daarom zal ik die summiere werking gaarne ondergaan”. Dat zal dan tevens de laatste gelegenheid zijn, omdat „er waarschijnlijk geen conferenties van deze aard meer volgen”, meent Kappeijne.

Omstreden

De internationale voorbereidingen voor de conferentie zijn zeer moeizaam verlopen en ook nu is men het nog niet eens over de agenda. De belangrijkste omstreden kwesties zijn de nieuwe internationale economische orde, de Palestijnse vrouwen en de apartheid, die volgens een aantal landen op de conferentie besproken moeten worden. Het is onmogelijk om internationaal te spreken over de positie van vrouwen zonder daarin zaken aan de orde te stellen als de verhouding Noord-Zuid, het beleid van het Internationaal Monetair Fonds, de situatie van vrouwen in bezette gebieden of die van vrouwen die in landen met een racistisch bewind, wordt gereedereerd.

fier?

Uit het Welzijnsweekblad

FASCISME EN HOMOHAAT ZIJN

NIET SYNONIEM....

Kan de groei van racistische partijen en fascistische groeperingen opnieuw tot vervolging en moord op homoseksuelen leiden?

Is vervolging van homoseksuelen een universeel kenmerk van fascistische bewegingen? Leidt fascisme onvermijdelijk tot homovervolging?

De auteurs van "Fascisme en homoseksualiteit" komen na een analyse van een grote hoeveelheid historisch feitenmateriaal tot de slotsom, dat er, in tegenstelling tot wat vaak beweerd wordt, geen sprake is van 'n specifieke fascistische theorie over homoseksualiteit.

De ideologische homovijandigheid van de nazi's -tienduizend homo's werden gedurende de Tweede Wereldoorlog in concentratiekampen vermoord- was vergelijkbaar met die in de rest van de maatschappij. Binnen de nazipartij werd net zo verschillend gedacht over maatregelen ter bestrijding en voorkoming van homoseksualiteit als daarbuiten. Sommige fascisten waren typische homohaters, anderen hadden een duidelijke voorliefde voor het mannenlichaam. Ook nu heeft extreem rechts het niet direkt op homo's gemunt.

Maar, en vandaar het boek, dat geeft niet de garantie dat in de toekomst homo's van fascistische bewegingen weinig te vrezen hebben. De ideeën van het Oud Strijders Legioen over homoseksuelen zijn wel degelijk bedreigend.

"Gevaarlijk wordt het," aldus de auteurs, "als dergelijke groepen grote aanhang krijgen en aansluiting zoeken bij de afkeer die veel mensen in Nederland nog van homoseksuelen hebben. Voorkomen moet worden dat extreemrechtse groeperingen zo veel steun krijgen dat ze de homohaat kunnen gaan mobiliseren.

Dat te voorkomen is niet gemakkelijk. Want, en dat leert de geschiedenis van het nazitijdperk, het fascisme boeit mensen."

"Fascisme en homoseksualiteit" is geschreven door een internationaal gezelschap van historici, politicologen en

andere wetenschappers. Ze behandelen de verschillende aspecten van homohaat en analyseren de positie van homoseksuelen in tijden van ekstreme onderdrukking. George Mosse bijvoorbeeld gaat nader in op het verband tussen nationalisme en fatsoen.

Rainier Bohn wijdt een hoofdstuk aan de homoliteratuur in de Weimarrepubliek. Pieter Koenders beschrijft de homoseksualiteit in de jaren dertig en veertig, en Lex van Vorselen levert een discussiestuk over sadomasochisme en fascisme. In de bundel is de volledige tekst opgenomen van het artikel dat de schrijver en homoseksueel Klaus Mann in 1934 publiceerde over homoseksualiteit en het fascisme.

Fascisme en homoseksualiteit,
Ronald Kolpa e.a. SUA, Amsterdam.
208 pagina's: f 22,50.

Verheerlijking van het fiere, naakte mannenlichaam - symbool voor de eenheid en kracht van de Duitse natie - valt moeilijk te rijmen met de vervolging van homoseksuelen ten tijde van de Tweede Wereldoorlog. (Illustratie uit Fascisme en homoseksualiteit).

de club
ok echt

COC
van de club
maar dan ook echt

van de club
maar dan ook echt

COC
van de club
maar dan ook echt

van de club
maar dan ook echt

COC
van de club
ook echt

COC
van d
maar dan ook

ANONIEME GESLACHTSZIEKTEN INFORMATIELIJN

077 - 40408 (bandje)

Geslachtsziekten zijn infectieziekten. Je kunt ze alleen krijgen via sexueel contact met iemand die zelf besmet is. Er zijn verschillende geslachtsziekten; de meest bekende zijn gonorrhoe of druiper, syphilis ook genaamd lues, harde sjanker en AIDS.

Gonorrhoe komt het meeste voor.

De man kan 2 tot 10 dagen na het sexueel contact met de besmette partner last krijgen van afscheiding (uit de penis) en een branderig gevoel bij het plassen.

Vrouwen hebben soms dezelfde soort verschijnselen.

Maar bij mannen en vooral bij vrouwen kunnen de verschijnselen ook helemaal wegblijven.

Je merkt dan zelf niet dat je geslachtsziekte hebt, maar je bent wel besmettelijk en kunt de ziekte bij sexueel contact doorgeven aan je partner(s).

Bij syphilis kan tot + 10 weken na het sexueel contact met de besmette partner een zweertje ontstaan op, in of vlakbij mond, penis, vulva of anus.

De plaats is vaak afhankelijk van de wijze van het sexueel contact.

Dit zweertje is pijnloos en verdwijnt na enige tijd vanzelf, maar de ziekte blijft.

AIDS is, zoals nu algemeen wordt aangenomen, een virusinfectie.

AIDS komt vooral voor onder homoseksuelen, maar zeker niet alleen bij hen.

Tussen besmetting en uitbreking van de ziekte verlopen maanden tot jaren.

AIDS tast de normale lichaamsafweer tegen ziekten ernstig aan.

Hoewel nu bekend is welk virus AIDS veroorzaakt, leidt dit op korte termijn niet tot de ontwikkeling van een geneeswijze voor AIDS.

De enige mogelijkheid om AIDS te vermijden blijft: besmetting van het virus voorkomen, zowel bij jezelf als bij anderen. Een middel kan b.v. condoomgebruik zijn, ook bij homoseksuele contacten.

Geslachtsziekten komen dus bij homo- en heterosexueel contact voor.

Als je verschijnselen ontdekt of je twijfelt, ga dan direkt naar je huisarts. Behandeling is eenvoudig.

Wil je liever niet naar je huisarts ga dan naar de B.A.G.D., Nijmeegseweg 44 te Venlo of bel 077-40404 en vraag naar toestel 17, vanaf maandag t/m vrijdag van 11.00 - 12.00 uur.

Je kunt dan praten met een sociaal-verpleegkundige die je kan verwijzen naar een specialist.

Deze verwijzing is kosteloos en kan desgewenst anoniem.

Nog even dit: zonder behandeling geneest een geslachtsziekte nooit.

Wil je meer weten bel of ga naar je huisarts of ga naar een sociaalverpleegkundige van de Basisgezondheidsdienst.

De Sociaalverpleegkundigen,

Mieke van Dorsten en
Will van den Einden.

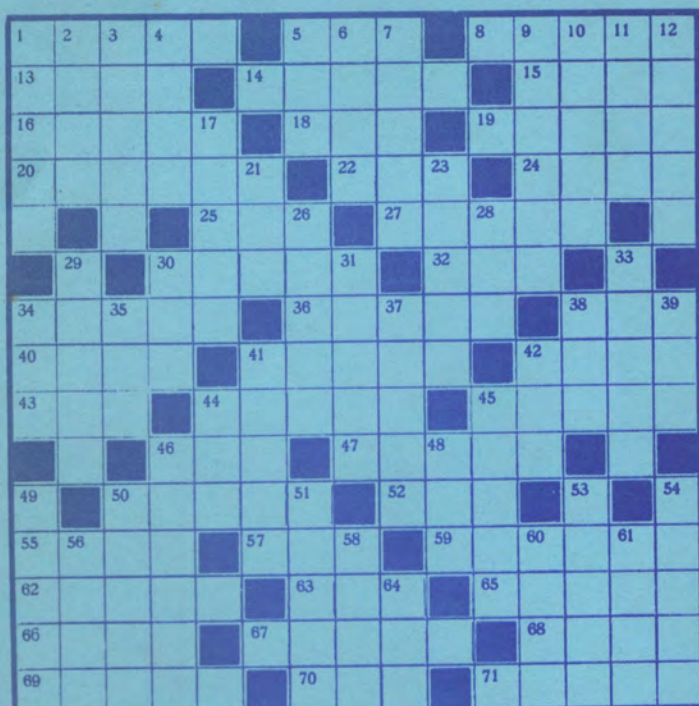
Het Vrouwen Emancipatie Steunpunt Zuid-Holland (VES) organiseert op 10 oktober het congres Politie Justitie Seksueel Geweld Zuid-Holland. Het congres is georganiseerd voor vrouwengroepen en andere organisaties die te maken hebben met seksueel geweld en voor vertegenwoordigers van politie en justitie binnen Zuid-Holland.

Het congres gaat over het beleid van politie/justitie met betrekking tot de bestrijding van seksueel geweld. Het congres beperkt zich tot aanranding/verkrachting; incest; vrouwenmishandeling.

Gezien het beperkte aantal beschikbare plaatsen, kunnen alleen vrouwen zich aanmelden die sterk betrokken zijn tot deze problematiek.

Informatie: VES, Westveld 139, 2611 AZ Delft, tel.: 015-136140

 puzzel 4

KRUISWOORD-ANDERS

Een deel der gevonden woorden dient achterstevoren te worden ingevuld !

HORIZONTAAL :

1 Vriend van poes 5 Scandin. Munt
 8 Binnenplaats 13 Zwits. Kanton
 14 Extra Haar 15 Waardering 16
 Altoos 18 Teleurgesteld 19 Gif-
 Slang 20 Totaal 22 Oosters Ka-
 lotje 24 Tijdje 25 Kaas-enzym 27
 Scheepsmakelaar 30 Notie 32 Zee-
 hond 34 Eendekruidje 36 Lomp 38
 Groot Concern in M. Limburg 40
 Zandheuvel bijv. a. Zee 41 Herfst-
 bloem 42 Levendigheid (muz.) 43
 Geloofte 44 Az. Schiereiland 45
 Mesjokke 46 Gemetselde Kuil 47
 Grimas 50 Maling 52 Sprookjesfi-
 guur 55 Noodzakelijkheid (Eng.)
 57 Afdruk v. plaat 59 Schijntje 62
 Teneinde 63 Fuikopening 65 Ou-
 derwets Geneesk. Zalfje 66 Plan
 67 Nakend 68 Russ. Voornaam 69
 Kleurstof-plant 70 Puntig Voor-
 werp bijv. v. Leder 71 Doorslag .

VERTIKAAL :

1 Beweegb. Handvat 2 Behoeftige
 3 Oude Oppervl. Maat 4 Godin der
 eeuwige jeugd 5 Op de hand van
 6 Voederbak aan muur 7 Partij in
 Geding 9 Plant m. grijsgroene en
 geurige bloemen 10 Engels Vor-
 stenhuis 11 Halfbloed 12 Giraf-
 achtig hoefdier 17 Beeldraadsel
 21 Erfelijkheidsdrager 23 Afrik-
 paardachtige 26 Opstandeling 28
 Oonluk/Kledij 29 Prikpen 30 Knet-
 tergek 31 Geploeter 33 Ruzie 34
 Ges. bouwland bij dorp 35 Of be-
 jaard span ! 37 Volzin 38 Spoe-
 die 39 Onbenullig 41 Kwajongens-
 vuurwerk 42 Grote Cello 44 Beet ,
 betreft 45 Zoetwatervis 46 .....
 of Verzuipen 48 In goed humeur
 49 Grote warmte 50 Grieken en Ro-
 meinen van toen 51 Uitgelezen
 groep 53 Bezorgloon van PTT 54
 Geurige deftige bloem 56 Franse
 Schrijver 58 Openbare Dame 60
 Europese (in samenstellingen) 61
 Beoefenaar van Joga 64 Voetkous.

All the best !

Chris

HOMOSEKSUELEN, buitenlanders, niet-
 blanken vormen een dankbaar doelwit om
 agressie te uiten. Daartegen moeten we
 blijven demonstreren. Dat is één.

Het is niet genoeg. We moeten ons ook
 organiseren in een sterke vereniging. Het
 is nu meer dan ooit noodzakelijk lid te wor-
 den van het COC. Dat is twee.

Met het COC vechten tegen onwetend-
 heid, discriminatie, domheid. Dat is drie.

Word lid en ontvang SEK voortaan gratis.
 Vul in die bon en stuur op:
COC Rozenstraat 8, 1016 NX Amsterdam

Voorletter(s): .....

Naam: .....

Straat: .....

Postcode en Woonplaats: .....

Geboortedatum: ..... m/v .....

Handtekening: .....

Betaal nog niet, maar wacht op een accept-
 girokaart.